

SLOVENE

Naročnina
za državo SHS:
do preklica:
a) po pošti mesečno Din 14
b) dostavljenju na dom
mesečno 12
za inozemstvo:
mesečno Din 23
Sobotna izdaja:
v Jugoslaviji Din 20
v inozemstvu 40

Gene inseratom:
Enostopna petina vrsta mali
oglas po Din 1-50 in Din 2-
veliki oglas nad 45 mm vi-
šine po Din 2 50, poslana itd.
po Din 4 —
Pri večjem naročilu popust.
Izbaja vsak dan izvzemki
ponedeljka in dneva po praz-
niku ob 5, uri zjutraj.
Poština plačana v gotovini.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Kopirski se ne vračajo; nepravilna pisma se ne
sprejemajo. Uredn. telef. št. 50, upravn. št. 328.

Političen list za slovenski narod.

Oprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun pošte uran.
Ljubljanske št. 650 za naročnino in št. 349 za oglaš.
zagreb 39.011, sarajev. 7563, praške in dunaj. 24.797.

Pred novo eno angleške zaodovine.

(Od našega angleškega dopisnika.)

London, 11. dec. 1923.

I.

Pustimo najprej govoriti številke.

V starem parlamentu je bilo razmerje med strankami sledeče:

Konservativna (vladajoča) stranka	346
Liberalni skupini	115
Labour (delavska stranka)	145
Druge stranke	9

Vlada je razpolagala z večino 78 poslancev.

V novi zbornici so sedeži sledeče razdeljeni:

Konservativna in vladna stranka	254
Liberalna stranka	157
Labour (delavska stranka)	192
Druge stranke	7

Vlada, ki je razpustila stari parlament, se vrne v novo zbornico z manjšino 102 poslancev.

Na podlagi teh števil so Angleži izračunali, da je Baldwinova vlada prva v zgodovini angleškega parlamentarizma, ki je junaško in prostovoljno izvršila samoumno.

Volivec je glasovalo za:	
Konservativci	5.496.280
Liberalci	4.188.648
Labour	4.492.979
Druge stranke	230.040

Glasov pride na enega poslanca:	
Konservativne stranke	okoli 22.600
Liberalne skupine	26.600
Labour (delavske stranke)	23.400
Druge stranke	32.900

Konservativci so zgubili	92 sedežev.
Liberalci so pridobili	42 „
Labour je pridobil	47 „
Druge stranke so zgubile	2 sedeža.

Za 5 volivnih okrožij rezultati še niso znani.

To je slika novega parlamenta, pred katero so dne 8. t. m. zjutraj z začudenimi očmi stali Angleži in pred katero stoji konservativna vlada, da sliši svojo smrtno obsodbo.

Dodatno k navedenim številkam omenimo, da obstoja v Angliji zelo nemoderni volivni sistem, ki je v deželah, kjer eksistira samo dve stranki, silno praktičen, ki pa v deželah z več kot dvema strankama vodi do očividnih nenormalnosti. Do sedaj je od 600 poslancev 225 poslanih od manjšine, ker angleški volivni zakon stoji na stališču, da relativna večina v enem volivnem okrožju pridobljenih glasov zadostuje za izvolitev. Anglija se nahaja prikratk v svoji zgodovini pred trostranknim sistemom in bo morala skrbeti, da modernizira svojo volivno zakonodajo.

Prikrto ali neprikrto, vse javno mnenje je danes pod vtisom katastrofalnega poraza vlade in bliskovitega nepričakovane nastanka Labour stranke. To dejstvo je prišlo tako nenadoma in nenapovedano, da je prve dni bila v tujakšnjem časopisju naravnost panika pred pretečo nevarnostjo Labour vlade.

Preidimo konservativno in liberalno stranko. Prva je bila oškodovana in druga je napredovala, ker se je volivni boj vršil pod parolo svobodne trgovine in tarifne protekcijske politike. Angleško ljudstvo instinktivno čuti, da ga le svobodna trgovina more rešiti, zato je zavrglo konservativni protekcionizem in glasovalo za svobodo v trgovini. To je stara pesem, ki jo vsak angleški politični zgodovinar zna na pamet. Enakih ljudskih razsodb se lahko v vsakem stoletju našteje več. V normalnih razmerah bi se vsedli liberalni možje v ministrske fotelje, to bi bila vsa sprememba v angleški politiki. Ta stran volivnega izida torej nikakor ni tako zanimiva, kot bi jo radi naslikali liberalni krogi.

Vse zanimanje je v istini pri Labour stranki, ki je v 20 letih v silnih skokih

narastla iz nič do stranke, ki šteje tretjino celega parlamenta, ki je danes v položaju dati angleški politiki popolnoma nove smernice in ki je trenutno oni faktor, okoli katerega se razvija kriza in ki bo odločil o sestavi nove vlade.

Navedimo nekaj števil iz Labour zgodovine:

Je imela leta	Poslancev	Volivcev
1880	2	62.693
1903	29	323.195
1906 (jan.)	40	505.690
1910 (dec.)	42	570.802
1918	57	2.244.945
1922	145	4.286.733
1923	192	4.492.979

Poslanci Jugoslov. kluba proti militarizmu.

KOMIČEN POLOŽAJ DEMOKRATOV.

Belgrad, 14. decembra. (Izv.) Pri razpravi o zakonskem predlogu za posojilo 300 milijonov frankov, ki se je vršila na današnji seji finančnega odbora, je poslanec Pušenjak poudarjal, da je to posojilo za oboroževanje preuranjeno, ker nujno rabimo denar za koristne investicije, ki bi pripomogle k povišanju državnih dohodkov. Država ima mnogo nujnih potreb, za katere ni sredstev, za oboroževanje se pa da iz proračuna 200 milijonov dinarjev in sedaj še to posojilo. Govornik kritizira posamezne točke tega posojila in način garancije, ki jo dajemo za to posojilo.

Poslanec dr. Kulovec izjavlja, da smo načelno stališče o vojaškem vprašanju že ponovno poudarili. Jasno je, da ne moremo razpustiti vojske ali jo popolnoma zanemariti, če so vsi sosedje oboroženi. Drugo pa je, koliko vojske je potrebno, in tu se slišijo v javnosti o številu vojske razne vesti. Poudarjal je dalje, da je podlaga solidne vojske zaupanje vodilnih oseb v vojaštvo in častništvo. Vidi se pa iz dejanj, da tega pri nas ni. Politični razlogi vplivajo, da imajo vodilni krogi nezaupanje v prečanske častnike in vojsake. S tem delajo obojim veliko krivico in žalitev. Kaj drugega kakor politični razlogi so merodajni, če ministrstvo pošilja v pokoj izobražene, delavne in poštene prečance, posebno slovenske oficirje, oziroma če se jim onemogoča nadaljna služba v vojski? Kakšni drugi razlogi morejo biti merodajni, če se naši fanti porazdelijo po raznih

Iz te statistike beremo, da je Labour stranka spočetka mnogo trpela pod zaničnostjo in krivičnostjo volivnega reda, da je napravila silen napor takoj po vojski, da ji je brezposelska mizerija pripeljala velikanske armade novih volivcev in da danes skoroda kontrolira eno tretjino vseh angleških volivcev. To so dejstva, pred katerimi noben Anglež ne bo mižal, kajti to ni navada Angleža.

Labour čuti težo sedanjega trenutka. Stališče, ki ga bo stranka zavzela, bo odločevalo o njeni usodi za dolga leta. Podčrtamo pa eno dejstvo: Dne 6. dec. 1923 je vstopil nov činitelj v politično zgodovino Velike Britanije.

polkih in razkrope po vsem jugu? Govornik izjavlja dalje, da so vpokojili več administrativnih častnikov, ki so bili poštejni in nepodkupljivi. Ti razlogi so zadostni, da ne moremo imeti zaupanja v vojno upravo.

Poročevalec dr. Grgin je v daljšem govoru reagiral, ni se pa spustil v bistvo izvajanj dr. Kulovca, ki so podčrtale rano v vojaški upravi. Dr. Kulovec mu je odgovoril, da ni vojske žalil, kakor bi sledilo iz Grginovih besedi, pač pa je pokazal vojni upravi pot, ki jo mora nastopiti, če hoče imeti solidno zgradbo.

V istem smislu je govoril tudi poslanec Veseljak, kakor je predsednik odredil glasovanje. Demokrati so pred glasovanjem po dr. Sečerovu podali izjavo, da se bodo vzdržali glasovanja. Komično je bilo gledati, ko je predsednik izjavil: Kdor je proti zakonu, naj sedi, kdor je za, naj vstane in so tudi demokrati obsedeli. S hrupom so zahtevali, da se mora poimensko glasovati. Predsednik je nato odredil poimensko glasovanje. Ko so prišli demokrati na vrsto, so drug za drugim izjavljali, da se vzdrže glasovanja. Predsednik je izjavil, da to po poslovniku ni dopustno in je demokratske glasove prištel k opoziciji, tako da je proglasil končni rezultat: 18 za, 12 proti. Tudi zemljoradnik je izjavil, da se vzdrže glasovanja. Na ta način je bil sprejet zakon o posojilu 300 milijonov frankov za oboroževanje.

Novi veliki župan v Ljubljani.

Belgrad, 14. decembra. (Izv.) Danes je ministrski predsednik Nikola Pašić v odsotnosti kralja podpisal ukaz, s katerim se imenuje za velikega župana v Ljubljani vladni svetnik Teodor Šporn. Njegovo imenovanje je vlada končno sklenila na včerajšnji seji. Sicer je bil vladni svetnik Šporn od vsega spočetka najresnejši kandidat. Da pa se njegovo imenovanje ni izvršilo prej, so krive intrige slovenskih demokratov, ki so posebno zadnje dni napeli vse sile, da to imenovanje preprečijo in na mesto velikega župana spravijo dr. Baltića. Pri teh intrigah so jim pomagali tudi slovenski radikali, ki so poslali posebno deputacijo v Belgrad. Kakor se vidi, te intrige niso uspele.

Odgovori dr. Ninčiča.

Belgrad, 14. dec. (Izv.) Na današnji seji narodne skupščine je zunanji minister dr. Ninčič odgovarjal na razna vprašanja. Najprej je odgovoril na vprašanje o intervenciji našega poslanika v Atenah v korist monarhije. Dr. Ninčič je v svojem odgovoru trdil, da ni resnica, da bi naš poslanik kaj takega storil.

Dalje je dr. Ninčič odgovarjal na vprašanje nemških poslancev glede odstopitve Zombolje Romuniji. Kar se tiče tega vprašanja, je izjavil dr. Ninčič, da bo o tem podrobno govoril, kadar pride ratifikacija sporazuma z Romunijo pred parlament. Izjavil je dalje, da je bil cilj vlade pri tej razmejitvi, da se čim več narodnih elementov pripoji naši državi. Poslanec dr. Kraft izjavlja, da ni zadovoljen s tem odgovorom.

Končno je odgovarjal dr. Ninčič na vprašanje o Radičevem bivanju v Londonu in o tem, če je resnica, da je angleška vlada dala

Radiću nalog, da zapusti Angleško. Dr. Ninčič je odgovoril sledeče: Radić je v resnici v svojih fantastičnih pismih iz Londona, ki služijo predvsem za varanje hrvatskega naroda, trdil, kako njegovo delo odobrava angleška vlada in kako on stoji v zvezi z angleško vlado. Naše poslaništvo v Londonu je številko »Slobodnega doma« s tem pismom poslalo angleškemu zunanjemu uradu in kar je naš Presbiri objavil, tako glede koraka našega poslanika kakor glede odgovora angleške vlade. Zunanji urad je namreč odgovoril, da so take Radičeve trditve neresnične in brez vsake podlage in obenem je bilo Radiću sporočeno, da ne sme več zlorabljati pribežališča, ki ga je našel na Angleškem, in da se ne sme, dokler bo v Angliji, baviti s propagando proti državi SHS. Kar se tiče Radičevih trditev, da je naša vlada zahtevala, da se Radić izžene iz Anglije, so netačne kakor tudi vsa druga poročila, ki jih Radić pošilja iz Angleške. Sploh vlada ni obračala nobene pozornosti bivanju Stjepana Radića v Londonu v kolikor se tiče njegovega političnega delovanja, a za kaznivo delovanje proti naši državi bo Radić nosil polno zakonsko odgovornost.

S tem je bil dnevni red izčrpan in seja zaključena. Prihodnja seja bo jutri z dnevnim redom: Razprava o proračunskih dvanaestih nah za januar, februar in marec.

Prepir za korita.

Belgrad, 14. decembra. (Izv.) Danes popoldne je radikalni klub imel sejo, na kateri je razpravljal o zakonu o centralni upravi. Vlada je svoj prvotni predlog sprejela in bi se po njenem novem predlogu ukiniteli samo dve ministrstvi: za socialno politiko in za konstituanto. Radikalni poslanci so proti temu in so zahtevali, da se ukine šest ministrstev. De-

bata o tem še ni končana. Med razpravo je prišlo do zelo ostrih prizorov med ministrom Simonovićem in mnogimi poslanci. O demisiji železniškega ministra dr. Velizarja Jankovića se ni razpravljalo.

SCOTUS VIATOR PROTI ABSTINENCI POLITIKI IN PROTI CENTRALIZMU.

Zagreb, 14. dec. (Izv.) Današnja »Riječ« poroča iz Londona, da je napisal Scotus Viator (Seton Watson) kot odgovor na neki sestavek v »Manchester Guardian« članek v istem listu, v katerem naglašajo pogrešnost Radičeve abstinence politike. — Scotus Viator s sedanjim centralizmom nikakor ne soglaša, smatra pa, da . . . bila mogla biti ustava kraljevine SHS precej drugačnja, če bi bil Radić leta 1921 v Belgradu. Sedanja radikalna vlad živi le vsled abstinence tega dela hrvatskega naroda.

RADIČEVE KOMBINACIJE O BODOČI ANGLEŠKI VLADI.

Zagreb, 14. dec. (Izv.) Danes je prišlo v Zagreb 41. Radičev pismo iz Londona. V tem pismu se bavi predvsem z volitvami na Angleškem in naštevava resne kombinacije o bodoči vladi. Po splošnih mislih se je delavska stranka tako okrepila, da tudi krona ne bo hotela poveriti sestave nove vlade osebi, s katero delavska stranka ne bi bila zadovoljna. Liberalna stranka utegne igrati pomirljivo vlogo parlamentarne sredine. Delavska stranka je pripravljena aktivno sodelovati pri ureditvi evropskih razmer, boriti se proti tajni diplomaciji, zavzemati se za priznanje sovjetske Rusije in doma izvesti davčno reformo.

Anglija pred delavsko vlado.

London, 14. dec. (Izv.) Na konferenci, ki se je vršila med Lloyd Georgejem in bivšim ministrom v Asquithovem kabinetu Simonsom, so sklenili, da se liberalna stranka ne bo spuščala v nobene zveze s konservativci. Zato ima največ verjetnosti setava delavske vlade pod vodstvom Macdonalda, ki bi jo pa podpirali tudi liberalci.

London, 14. dec. (Izv.) Izvršilni odbor delavske stranke, ki je že na svoji včerajšnji seji izjavil svojo pripravljenost sestaviti novo vlado, se je na današnji seji posvetoval o bodoči parlamentarni taktiki. Sprejeli so resolucijo, da delavska stranka od svojih načel ne odstopi, kar pa ni nikakoli ovira za sodelovanje z liberalno stranko v svrhu prevzeta vlade.

London, 14. dec. (Izv.) Ako delavska stranka prevzame vlado, se bodo najvažnejša mesta v kabinetu zasedla takole: Macdonald, predsedstvo; Clynes, pravosodje; Snowden, finance; Thomas, vojna; lord Haldane, konservativci, lord-kancler; razun tega: Henderson, miss Bouthag in gospa Suzanne Lawrence, vsi člani L. P.

Ekspoze predsednika ruskega sovjeta v Moskvi.

Moskva, 14. dec. (Izv.) Za predsednika novoizvoljenega sovjeta je bil izbran Kamenjev. V svojem govoru je naglašal dobro razmerje do Italije, s katero bodo kmalu vzpostavljeni redni diplomatski odnosi, omenjal je govor predsednika Cziroldgeja, ki znači znatno izpremembo v razmerju ameriškega ljudstva napram Rusiji, in poudarjal velik pomen zmage delavske stranke na Angleškem.

Ureditev penzij neprevzetih uslužbencev bivše avstro-ogr. monarhije.

Dunaj, 14. dec. (Izv.) Danes je konferenca delegatov Avstrije, Italije, Poljske, Romunije, Jugoslavije in Čehoslovaške sklenila več konvencij, tičočih se pokojnin onih uradnikov A.-O., katerih nasledstvene države niso prevzele. Gre za državne uradnike, železničarje, dvorne uslužbence, deželne in občinske nameščenice. Konvencije se morajo še od parlamentov posameznih držav ratificirati.

FAŠISTI SE IZGOVARJAJO.

Rim, 14. decembra. (Izv.) Socialisti so sklenili, da prepuščajo vodstvu stranke, ali naj se stranka parlamentarnih volitev spriče fašistovskega terorja udeležiti ali ne. — Vodstvo fašistovske stranke javno protestira proti temu, da se Italija pred inozemstvom obrekne, češ, da v njih vlada nasilje. — Obenem pa je vlada v Milanu prepovedala vse komunistične in marksistične publikacije.

Rim, 14. dec. (Izv.) Voditelji unitaričnih socialistov so izjavili, da se z ozirom na fašistovski teror proti opozicionalnemu časopisu prihodnjih volitev ne bodo udeležili.

PADANJE DRAGINJE V NEMČIJL

Berlin, 14. decembra. (Izv.) Ceno kruha so znižali od 9 na 7 zlatih fenigov.

HOMATJE NA PORTUGALSKEM.

Lizbona, 14. decembra. (Izv.) V Lizboni je prišlo do novih nemirov. Uporniki so napadli vladno palačo, od koder pa jih je pregnala že bišna straža. Pri drugem napadu sta obe stranki rabili orožje, toda boj je potekel brez posebnih žrtev. Več mornariških častnikov so zaprli.

SEJA SVETA DRUŠTVA NARODOV.

Pariz, 14. dec. (Izv.) Svet Društva narodov je danes imel tajno sejo, na javni seji pa so razpravljali o spornih obmejnih vprašanjih med Češko in Poljsko. Poročevalec je naglasil, da sta se obe državi obvezali priznati pravorek razsodišča v Haagu. Nato sta Skirmunt in dr. Beneš zastopala stališča svojih vlad v tem vprašanju. Seja se bo jutri nadaljevala.

PREPOVED DEVIZNE TRGOVINE V BOLGARIJI.

Sofija, 14. dec. (Izv.) Ministrski svet je prepovedal trgovino z devizami in valutami. Devize sme prejemati le državna banka.

POGODBA MED AVSTRIJO IN TURČIJO.

Carigrad, 14. dec. (Izv.) Pogajanja za sklep turško-avstrijske prijateljske pogodbe so končane. Pogodbo mora še odobriti narodna skupščina v Angori.

GRŠKO - ALBANSKI KONFLIKT.

Atene, 14. dec. (Izv.) Med grško in albansko vlado je prišlo do ostrega spora. Grška vlada obdoljuje albansko vlado nekega pamfleta proti Grčiji, vsled česar je grški poslanik v Draču zahteval po nalogu svoje vlade od Albanije zadoščenja. Ker albanska vlada tej njegovi zahtevi ni ugodila, je zagrozil grški poslanik s svojim odhodom iz Drača.

Rim, 14. dec. (Izv.) »Messagero« poroča iz Pariza, da je zahtevala grška vlada od albanskega poslanika v Atenah, da zabusti Grčijo tekom 48 ur.

VELIKA PONEVERBA.

Dunaj, 14. decembra. (Izv.) Iz Prage poročajo, da se je pri tamošnji policiji javil neznan človek s samoobtožbo, da je on poneveril pri dunajski državni banki s pomočjo ponarejenega čeka 1 milijardo kron. Pri zaslišanju je izjavil, da se piše Wagner. Ko so primerjali njegovo postavo z opisom v tiralici, so ugotovili njegovo identičnost. Izročili ga bodo dunajski policiji.

ČASTNA AFERA NA ANGLESKEM.

London, 14. decembra. (Izv.) Churchill je tožil lorda Douglasa zaradi razžaljenja časti. Lord Douglas je bil obsojen na šest mesecev zapora.

INDIJANCI ZA SVOJO NEODVISNOST.

Pariz, 14. decembra. (Izv.) V Pariz je prišlo 13 poglavarjev indijanskih rodov prosit pri svetu Društva narodov za priznanje svoje neodvisnosti.

ZVIŠANJE CEN V PARIZU.

Pariz, 14. dec. (Izv.) Ceno kruha nameravajo zvišati na 120 centimov za kilogram.

Kako se izvala agrarna reforma.

(Govor poslanca J. Gostinčarja v narodni skupščini.)

Agrarna reforma pomenja brez dvoma velik del socialnega vprašanja. Osobito je pri tem vprašanju prizadet najštevilnejši stan v naši državi, kmetijski stan. Zaradi tega je tudi naloga ministrstva za agrarno reformo, da izvede agrarno reformo pravično, pošteno in nepristransko. Morda o nobenem ministrstvu v naši državi ni bilo toliko pritožb, kakor baš o delovanju ministrstva za agrarno reformo, in to največkrat opravičeno.

Gospodje tovariši iz Bosne in Hercegovine so vložili na ministra za agrarno reformo interpelacijo, v kateri zahtevajo, da dobi ondotno kmetско prebivalstvo v gotovih krajih potrebno pašo. Pri nas v Sloveniji so se dogodili slučaj, da so se baš precej veliki pašniki porazdelili popolnoma pristransko med ljudi, ki pašnikov niso potrebni, ki so jih imeli sami dovolj, vzeli pa onim, ki so jih imeli že itak premalo. Tako se je zgodilo v kamniškem okraju, da so živinorejski zadrugi, ki je ustanovljena za ves kamniški okraj, vzeli vso pašo — dve planini — in jih dali neki drugi občini, ki je imela paše sama dovolj. Take stvari ustvarjajo med ljudmi jako veliko nevoljo in nezaupanje v ministrstvo za agrarno reformo.

Isto, kar velja za pašnike, velja tudi za podelitev zemlje. Ljubljansko barje, ki ga zalije ali ga je vsaj zalivala vsako leto voda po dvakrat ali vsaj enkrat, ne daje tamošnjemu prebivalstvu niti zadostne hrane, niti paše in drugega. Tem ljubljanskim barjanom, ki imajo svojo zemljo vsako leto — kakor rečeno — po enkrat ali dvakrat pod vodo, je agrarna reforma vzela zemljišče, ki so ga imeli v našem v kraju, kjer so mogli pridobiti svoj živež. Vse pritožbe proti temu postopanju agrarne reforme niso nič pomagale. Ljudje, ki imajo dovolj svojega lastnega zemljišča, so dobili v zakup zemljišče, ki so ga prej imeli barjani, oni barjani pa, ki imajo svoja zemljišča pod vodo, ne morejo pridelati potrebnega živeža, krme itd. To postopanje direktije agrarne reforme, za katero je odgovorno ministrstvo za agrarno reformo, kaže, da se pri tem ministrstvu ne postopa po potrebi in pravičnosti, ampak po volji posameznih ljudi, ki postopajo popolnoma pristransko. (Klici pri poslancih opozicionalnih strank: Tako je!)

Na ta način ne moremo rešiti ne agrarnega vprašanja ne socialnega vprašanja. To je izključeno. Radi tega je potrebno, da minister za agrarno reformo take nedostatke takoj odpravi in da se ministrstvo za agrarno reformo postavi v resnici na stališče pravičnosti, kakor so to poudarjali že nekateri govorniki s tega mesta, in da skuša ono zemljo, ki je za razdelitvi, razdeliti pravično onim, ki jo potrebujejo in jo hočejo obdelovati oziroma onim, ki zemlje sploh nimajo, a jo hočejo obdelovati. Na ta način bi se agrarno vpra-

šanje pri nas moglo dejansko rešiti brez velikih težav in na zadovoljnost prebivalcev.

S tega mesta se mora najodločnejše poudarjati, da večje prokletstvo za našo državo ni, kot je to, da se iz vladnih klopi vlada pristransko. (Živahno pritrdjevanje pri poslancih opozicionalnih strank.) Naj pride katerakoli vlada, magari samoklerikalna vlada, kakor nas nazivajo, če bi vlada tako, bi bilo to prokletstvo za državo.

Še nekaj. Preteklega leta sem bil enkrat na direktiji za agrarno reformo v Ljubljani. Kako se pri nas postopa in kako pri nas ljudje, oziroma tisti, ki so pri agrarni reformi uslužbeni, razumejo agrarno reformo, naj vam služi samo tole: Nek uradnik, s katerim sva se razgovarjala, kako je treba rešiti agrarno reformo, mi je rekel: Kako hočemo rešiti agrarno reformo, ker sami ne vemo, kaj hočemo, ker ne vemo, kako naj delamo, da rešimo agrarno reformo. (Klici: Čujmo, čujmo.) Kako se hoče agrarno reformo rešiti, ako oni, ki so za to pozvani, tega sami ne razumejo in ne vedo? Tako je pri nas v Sloveniji, kako je drugod, ne vem. Toda iz današnje debate smo slišali, da vlada drugod iste razmere kakor pri nas. Jaz bi ministra za agrarno reformo opozoril, da take nedostatke, najsaj bodo kjerkoli, takoj odpravi. To je ne samo v interesu države, ampak tudi v interesu državljanov. Država ni nič drugega kot državljani. Oni, ki na tem teritoriju prebivajo, tvorijo državo. Tem ljudem je treba iti na roko in gledati, da se pravično in pošteno uraduje.

Gre tukaj za pašnike. Pri tej priliki bi opozoril, da ne samo agrarna reforma, ampak tudi uprava šum prizadeva največje težkoče našemu kmetškemu prebivalstvu. Na Bledu, v Bohinju, na Notranjskem in drugod imamo velike državne šume. V teh državnih šumah imajo bližnji posestniki servitutne pašne pravice. Poleg teh državnih šum pa imajo posestniki še svoje lastne občinske pašnike. Predvsem zabranjuje gozdna uprava posestnikom izvrševanje njihovih pašnih pravic v državnih šumah, kjer imajo svoje servitutne pravice. Na drugi strani jim pa zabranjuje država posestniki, oziroma gozdna uprava, izvrševanje pašne pravice na občinskih pašnikih s tem, da one posestnike, katerih živina prestopa meje državnih šum, najstrožje kaznuje. Živine, krav, ovac, koz itd. ni mogoče privezati na vrv, da bi se pasle samo v okolici. Zaradi tega je nujno potrebno, da se v tem oziru napravi temeljita remediura in da se posestnikom osebno blejskega in bohinjskega ozemlja omogoči paša tam, kjer imajo svoje servitutne pravice. Živinorejske je poleg gozdarstva glavni vir dohodkov ondotnega prebivalstva. Ako uničite v teh krajih živinorejo in sirsarstvo, uničite tudi eksistenco narodov, ki tamkaj živijo. Zaradi tega opozorjam gospode, ki imajo besedo, da v tem oziru naredijo kolikor mogoče red.

Nadalje še nekaj drugega, ki se tudi tiče ministrstva za agrarno reformo in ministrstva za šume in rudnike. V Prekmurju je, kakor znano, jako malo gozdov, in zaradi tega primanjkuje drv za kurjavo. Opozoril bi vse prizadete oblasti na to, da naj v Prekmurju vlada za svoje urade, za svoje uradništvo in za vojaštvo dobiva drva od drugod in naj domačinom nakazuje drva v takih krajih, da jih bodo mogli izvoziti domov. Tamkaj ima dobavo drv v zakupu neka družba, ki jih tudi izvažajo. Letos se je pa zgodilo, da so bili ljudje, ki niso mogli drv pravočasno odpeljati, kaznovani. Prosim in apeliram na vse pristojne

oblasti, da te stvari odpravijo in naredijo v tem oziru red.

Poudarjam, da krivice, ki se zgodijo posameznim državljanom, morajo boleti vse državljane in ne samo enega. Zaradi tega naj bi došle naše državne oblasti vendar enkrat do tega, da vladajo nepristransko, pošteno in pravično. (Živahno odobravanje in ploskanje na desnici.)

Politične vesti.

+ Prehranbena zadeva dr. Korošca

Odkar smo v našem listu objavili znano izjavo sedanjega ministra za socialno politiko dr. Peleša proti dr. Žerjavu, poskuša »Jutro« svojega zamorca prati s tem, da brizga blato na druge. Zato pogreva že sto krat v javnosti dovolj pojasnjeno zadevo nakupa ameriškega blaga, ki jo je zakrivil baje dr. Korošec takrat, ko je bil v prvi dobi po prevratu minister za prehrano, česar g. Dolfe Ribnikar dr. Korošcu ne more pozabiti. Če je dr. Korošec takrat kaj zakrivil, je bilo kvečjemu to, da je za prehrano dobro skrbel in da ni prodajal izvoznice. O prevzemanju takozvanega »ameriškega« blaga v Solunu naj se pa blagovoli »Jutro« najprej poučiti, potem naj pa piše. Prevelikih težav tozadevna poizvedovanja »Jutru« ne bodo prizadejala. Sicer pa dr. Žerjav še zdaleka ni opran, če »Jutro« blati dr. Korošca.

+ Previden umik. Še dne 13. t. m. je

»Jutro« tedanjega vladnega svetnika gosp. Šporna prav nemilo prijemalo kot »klerikalnega pomočnika«. V svojem včerajšnjem poročilu iz Beograda o imenovanju istega gospoda za ljubljanskega velikega župana pa pravi »Jutro«: »Od njegovega nastopanja na novem mestu bo odvisna korektura mnenja, ki se je o njem v zadnjem času ukoreninilo.«

+ Zanimivo priznanje. V Sarajevu izhajajoči list »Naroda« se v najnovejši dobi jako energično bori za avtonomijo Bosne in Hercegovine, ker je skupina, ki se zbira okoli tega lista, tudi že uvidela vs škodljivost centralistične državne uprave. Pisava srbskega »Naroda« seveda ni prav posebno po godu belgrajski radikalni gospodi in »Samouprava« prav resno opominja »Naroda«, naj se ne bori za avtonomijo Bosne, kajti v tem slučaju bi katoliški Hrvat in Spahovi muslimani Srbe v Bosni enostavno majorizirali. — Ta ugotovitev je zanimiva zato, ker so Srbijanci vedno potrošili mnogo denarja in truda na to, da svetu dokažejo, da je Bosna čisto srbska pokrajina! Kdaj je torej »Samouprava« pisala prav: Pred vojno ali danes?

+ V znamenju trojstva. »Beogradski Glasnik« piše: »Po vojni proti dvojni monarhiji smo ustanovili trojno monarhijo, kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev. Tako živimo sedaj v znamenju trojstva. V kraljevini SHS vladajo radikali, Turki in N. ci. To je prvo trojstvo. Iz tega trojstva se je rodilo drugo trojstvo: zajednica Hrvatov, Slovencev in dr. Spaha. Drugo trojstvo je rodilo tretje: demokrate, zemljoradnike in socialiste, ki tvorijo opozicijo. Prvo trojstvo pa se opira na četrtro trojstvo: na puškino kopito, na sabljo in na belo roko.«

+ Vprašanje priznanja sovjetske Rusije od strani angleške vlade postaja sedaj po ogromnih volivnih uspehih Labour Party vedno aktualnejše. Za priznanje sovjetske Rusije se zavzema sedaj tudi veliki angleški liberalni dnevnik »Daily News«, ki naglašajo silno važnost priznanja Rusije za omejitev brezposelnosti v Angliji. List izraža mnenje, da bi dobila vsaka vlada za priznanje Rusije večino okoli 100 glasov.

M. J. Lermontov:

»Bela«.

(Iz ruščine prevedel —r—.)

(Dalje.)

»Ne, ne,« je kričal in se ves divji vrge skozi vrata. Z dvema skokoma je že bil na dvorišču. Ob vходу v trdnjavo mu je stražar s orožjem zabranil pot; on je preskočil orožje in bežal na vrat na nos... V dalji se je dvigal peščen oblak, Aramat je jezdil na iskrem Karagazu; na begu je Kazbič snel z rame puško in ustrelil. Za trenutek je ostal miren, najbrž, da bi se prepričal o uspehu; nato pa je zakričal, udril s puško ob skalo, jo razdrobil na drobne kosce, padel na zemljo in jokal kakor otrok. Okoli njega se je nabralo polno ljudi iz trdnjave, on ni videl nikogar; obstali so, se razgovarjali in prišli nazaj. Velel sem, naj polože poleg njega denar za koštrune; on se ga ni dotaknil, ležal je v prahu, kakor mrtve. Verujte mi ali ne, toda tako je ležal do noči in vso noč! Šele drugo jutro je prišel v trdnjavo in prosil, naj mu povemo, kdo je bil tat. Stražar, ki je videl, kako je Aramat odvezal konja in odjahal na njem, ni smatral za potrebno, da bi tajil. Ob tem so se zasvetile Kazbičeve oči in takoj se je odpravil v aul, kjer je živel Aramatov oče.

»Čemu, oče«

»Da, saj v tem je ravno, da ga Kazbič

ni našel: odjezdil je pred kakimi šestimi dnevi in tako je mogel Aramat odvesti svojo sestro.

Ko pa se je oče vrnil, ni našel ne hčere ne sina. To vam je bil prebrisaneč ta Aramat: vedel je, da ne bo osil dolgo glave, če ga dobijo. Izgubil se je; najbrž se je priključil kaki tolpi Abrekov in je položil h počitku svojo lepo glavo ali za Terekom, ali za Kubanom; tja drži pot...

Priznam, tudi mene je čakala težka naloga. Ko sem izvedel, da je Čerkezka pri Grigoriju Aleksandroviču, sem si nadel epotele, si pripasal sabljo in odšel k njemu. Ležal je v prvi sobi na postelji, eno roko je imel pod tilni om, z drugo pa je držal ugašajočo pipo; duri v sosedno sobo so imela ključavnico in zapah; ključa v njih ni bilo. Vse sem opazil istočasno. Začel sem kašljati in biti s petami ob prag — on pa se je delal, kakor da ne sliši.

»Gospod praporščak« sem izpregovoril kolikor mogoče strogo; »ali ne vidite, da sem jaz prišel k vam?«

»Ah, pozdravljeni Maksim Maksimovič, ne bi li hoteli malo tobaka,« je odgovoril on in se dvignil.

»Oprostite, nisem Maksim Maksimovič, ampak štabni stotnik.«

»Nič zato. Ne bi li hoteli čaja? Če bi vedeli, kako me nekaj muči.«

»Vse vem,« sem odvrnil jaz in stopil k postelji.

»Tem bolje. Nič se mi ne ljubi pripovedovati.«

»Gospod praporščak, zagrešili ste prestop, za katerega sem tudi jaz odgovoren.«

»Ampak, prosim vas, kaj se je zgodilo? Tako je vse čisto nič.«

»Kaj bi se potvarjali! Prosim za sabljo.«

»Mitka, sabljo!«

Mitka je prinesel sabljo. Izpolnil sem svojo nalogo, sedel k njemu na posteljo in rekel: »Poslušaj, Grigorij Aleksandrovič! Priznaj, da ni bilo prav!«

»Kaj ni bilo prav?«

»No, da si odpeljal Belo. In še ta beštija Aramat. No, priznaj!« sem mu rekel.

»Če mi je pa všeč!«

Kaj naj bi odgovoril na to. Izenadilo me je. Po kratkem molku sem mu rekel, da če bi jo oče zahteval nazaj, jo bo treba vrniti.

»Ne bo treba!«

»Toda on bo izvedel, da je ona tu.«

»In kako naj bi izvedel?«

Zopet sem bil iznenaden. »Čujte, Maksim Maksimovič,« je rekel Pečorin in se priklonil. »Vi ste dober človek. Toda, če damo hčer temu divjaku, jo bo on ubil, ali pa prodal. Storjeno je, treba je voljno vse prenašati, pustite njo meni, jaz pa pustim sabljo vam...«

Povejte mi, kaj bi naj rekel na vse to?

»Ona je za temi durmi; še jaz sam sem jo prej zaman skušal videti. Sedi v kotu, zavita je v pokrivač; ne govori in se ne ozira; plašna je kakor srna. Najel sem na-

šo strežajko: ona zna tatarsko, hodila bo k njej in jo privadila na misel, da je moj; kajti nikogar drugega ne bo, kakor moj!« je pristavil in udaril s pestjo po mizi. Pri-trdil sem mu tudi v tem. Kaj naj bi sicer tudi storil? So ljudje, ki jim moraš vedno pritrditi.

»In potem?« sem vprašal Maksima Maksimoviča. »Ali jo je res navadil nase, ali je ona v nesvobodi uvenela iz domotožja?«

»Toda, prosim vas, čemu iz domotožja? Iz trdnjave so bile prav tako kakor iz aule vidne gore in tem divjakom je to dovolj. In poleg vsega ji je Grigorij Aleksandrovič vsak dan nekaj daroval; prve dni je ona ponosno odklanjala vsa darila, kasneje otako ostajala strežajki in vzbujala pri njej dolge hvalne slavospeve. Darila, ah, da česa vsega ne! Časni, počasi se je navadila nanj in ga gledala najprej izpod očala in skrivoma, pri vsem tem pa je še vedno bila žalostna in polglasno popevala svoje pesmi, tako da je včasih bilo še morda težko, ko sem jo slišal iz sosedne sobe. Nkoli pa ne bom pozabil enega prizora: šel sem mimo in sem pogledal skozi okno. Bela je sedela na divanu, glavo je imela povešeno na prsi, a Grigorij Aleksandrovič je stal pred njo.

(Dalje sledi.)

Cenjenim naročnikom!

Nikdar ni tako težko prijeti pero v roke, kakor takrat, ko se bliža novo leto, pa mora uprava listov beležiti nov povšek pri naročninah. List, ki je v boju z vsemi nasprotniki katoliškega slovenskega ljudstva in njegovih pravic, nima zaslonbe in denarne pomoči ne pri bankokratih, ne pri drugih jaslih, kjer zajemajo razni »neodvisni« časniki bogato krmo.

»Slovenec« stoji na podpori našega katoliškega slovenskega ljudstva, na podpori zvestih naročnikov. Toda več zaporednih let so računi izkazali mnogo premalo dohodkov. Z dolgovi se pa ne da gospodari.

Minulo leto je bilo za »Slovenca« najbolj kritično izmed vseh povojnih let. Pod pritiskom razmer lani osorej nismo mogli v toliko zvišati naročnine, kolikor bi bilo potrebno za ravnovesje v bilanci, in to se je letos bridko maščevalo.

Neradi, toda prisiljeni vsled neizogibnih težkih razmer smo se morali odločiti za tako zvišanje naročnine, da bomo mogli vsaj stroške za papir in tisk poravnati v celoti in tako omogočiti nadaljni obstoj lista.

V sporazumu z upravami vseh ljubljanskih dnevnikov smo določili za 1. 1924 naročnino »Slovenca« za vse kraje v Jugoslaviji na

Din 20.— za en mesec,

za vse zunanje države pa na mesečnin

Din 30.—

Posamezne številke v nadrobni prodaji pri kolporterjih ali v tobakarnah bodo veljale pri obsegu 4—6 strani po

Din 1-50,

obsežnejše številke pa po

Din 2.—

V inozemstvu bomo računali posamezne izvide »Slovenca« po 2.— oziroma 3.— Din.

Sobotna izdaja »Slovenca« bo veljala celoletno 40 Din.

Prosimo, vpoštevalite naše mučno stanje ter ostanite tudi v bodoče zvesti svojem dnevniku. Pridobite mu kar največ mogoče novih naročnikov! Žrtvujemo in delamo vsaj toliko in s tako vnamo za našo dobro stvar, kakor delajo nasprotniki za slabo.

Uprava.

Dnevne novice.

— **Zadružno gospodarski tečaj**, ki je napovedan za torek 18. t. m. v Gornjem Logatcu, se ne vrši v Gornjem Logatcu, ampak v Dolenjem Logatcu v Društvenem domu. Prosimo naše zaupnike, da vse somišljenike na to opozore.

— **Dubrovniški škof** dr. Josip Marčelič je bil odlikovan od Nj. Svetosti Pija XI. kot asistens ad solium pontificium.

— V Dubrovniku se je osnovalo znanstveno društvo za proučevanje Dubrovnika in okolice. Društvo si je stavilo za nalogo, da osnuje mestno biblioteko in da v dogovoru z občinstvom sodeluje v muzeju.

— **Františkansko starešinstvo** v Dalmaciji. Dne 22. novembra se je sestal v Dubrovniku provincialni kapitelj provincije sv. Hieronima, pa do danes še ni imenoval starešine za posamezne samostane. Kot poroča »Nar. Svijest«, je nastal konflikt med sv. kongregacijo in provincialnim definitorijem in sicer zaradi tega, ker sv. kongregacija ni upoštevala mnenja definitorija v zadevi šestih samostanov v Istri. Definitorij je hotel, da se tam ustanovi poseben neodvisni komisariat, kjer bi ostali naši františkani. Sv. kongregacija pa je odločila, naj se teh 6 samostanov porazdeli med 4 italijanske provincije, v katerem slučaju bi pa naši františkani veljali kot hlapi Italijanov. Radi tega je definitorij zavzel pasivno resistenco in hoče, da se ali ustanovi komisariat, ali pa, da se vsaj rešijo dalmatinski františkani, ki so tam. Kako se bo stvar končno uredila, bo pokazala bližnja bodočnost.

— **Razglas**. Da more višji šolski svet čim prej nakazati nagrade za pouk verouka veroučitelja, za nadure na ekskurendnih šolah ekskurendnim učiteljem, nadalje nagrade nestalno nameščenim učiteljem ženskih ročnih del ter učiteljem na oddelkih za oddaljene, naj pošljejo prizadete učne osebe takoj — ali vsaj do konca decembra t. l. prijave po vzorcih razglašja višjega šolskega sveta z dne 16. 1. 1923, Ur. l. št. 8., z naslednjo razliko: Namesto tamkaj navedenih treh dob naj se navede število ur, ločeno za mesec september 1923 in za čas od 1. oktobra do 31. decembra 1923. Dušni pastirji-veroučitelji naj pošljejo svoje prijave neposredno računovodstvu delegacije finančnega ministrstva, odseku za pokrajinsko upravo, oddelku II. (posloj pokrajinske uprave); ostale prijave naj se pošljejo po uradni poti. Posebnega razpisa višji šolski svet ne bo razpošiljal.

— **Odlikovanje** gg. Jakoba Aljaža. V nedeljo, 16. t. m. se bo ob 11. uri v Društvenem domu na Dovem izročil red sv. Save IV. razreda zaslužnemu pospeševalcu turistic in naše pesni g. duhovnemu svetniku župniku Jakobu Aljažu. Red mu bo izročil načelnik

ministrstva trgovine in industrije dvorni svetnik dr. Rudolf Marn.

— **Razpis katehetskimi mest** v stalno nameščenje. Z dovoljenjem višjega šolskega sveta z dne 27. jul. 1923, št. 5831 oziroma z dne 16. maja 1923, št. 10854/22, ter z dne 13. nov. 1923, št. 13672 razpisuje se nastopne službe: 1. Murska Sobota, na drž. osnov. šoli prvo katehetskno mesto veroučitelja z učno obveznostjo tudi na drž. mešč. šoli istotam. — 2. Murska Sobota, na drž. osnovni šoli drugo katehetskno mesto veroučitelja z učno obveznostjo tudi na drž. šoli v Bakovcih, Krogu in Svetahovcih. — 3. Dolnja Lendava, na drž. osnovni šoli stalno katehetskno mesto veroučitelja. — Prosilci za omenjena mesta morajo biti usposobljeni za pouk verouka na ljudskih in meščanskih šolah. Pravilno opremljene prošnje z osebno popisnico, izpolnjene po vseh rubrikah natančno, je vlagati po predpisani službeni poti do dne 10. januarja 1924 pri podpisani uradu. — Okrajni glavarstvo, šolski oddelek v Murski Soboti, dne 5. dec. 1923. — Okrajni glavar: Lipovšek, s. r.

— **Velikanska tatvina državnega blaga**. Povodom nameravane preosnove dosedanjega brodarstva sindikata v privatno akcijo družbo, je prišla v Novi Sad posebna komisija, da ugotovi, koliko ladij se nahaja v Novem Sadu, ki bi bile last brodarstva sindikata. Pri tej preiskavi so pa ugotovili neprijetno dejstvo, da je 11 tovarnih parnikov in 66 vlačilcev neznan kam izginilo! Po daljši preiskavi so dognali, da so doslej »neznanec« gospodje vse to ogromno blago enostavno odpeljali iz države v inozemstvo in tam prodali. Država ima škodo okoli 400 milijonov dinarjev. — Tako poroča zagrebški »Morgen«.

— **Kranj**. Izobraževalno in zabavno društvo Kranje priredi v soboto dne 15. dec. ob 8. zvečer in v nedeljo, dne 16. dec. ob 4. popoldne žaloigro Ben Hur. Za to igro vlada daleč na okrog veliko zanimanje in je pričakovati obilne udeležbe. Da bodo igralci tudi to pot rešili svojo nalogo častno, prav nič ne dvomimo, ker so pri prejšnjih igrah že dokazali svoje igralске zmoglosti v polni meri.

— **Društvo »Kamnik«** priredi 16. decembra ob pol 4. popoldne prireditev za Jugosl. Matico v korist westfalskih Slovencev. Na sporedu je petje, deklamacije, itd. Ista prireditev z istim sporedom se ponovi 17. dec. ob 8. zvečer pri pogrjenih mizah v isti namen. Vabljeni so vsi na to dobrodelno prireditev.

— **Smrtna nesreča**. Posesnik Jožef Zibert iz Senca je hotel dne 13. t. m. v Krškem napojiti svoja vprežena konja v Savi. Komaj konja stopita v Savo, jima zmanjka tal in potegneta voz in voznika za seboj. Ker je voda še vedno zelo visoka, je bila vsaka rešitev nemogoča. Vsi so izginili v valovih in utonili. Ponesrečeni posestnik je bil star 34 let in šele 2 leti poročen.

— **Iz Starega trga**. Voda, katere je narastla do višine 6.50 m, polagoma pada. Vendar bo pa še trpelo več kot teden dni, preden pride na običajno mero ker ploskev te povodnji je res izredno velika in obširna. Sedaj se bo šele mogla ugotoviti velikanska škoda, katero je napravila ta povodenj na žitnem polju, po mlinih, še več pa na žagah. Les, pri pravljen večina odvoz, je prišel pod vodo, veliko se ga je spridilo, ne bo za drugo kakor za kurjavo n. pr. javor. Kakor čujemo, je občina že ugotovila škodo na ozimini, seveda pri žagah bo ta ugotovitev in cenitev težja, ker je škoda ogromna. Koliko časa pa žage sploh ne bodo mogle rezati, ker je voda iste prehitro zalila in ni bilo mogoče ničesar umakniti in ne spraviti. Škoda bo torej dvojna. Upajmo, da se naš vrli Jugoslovanski klub zavzame tudi za našo dolino in njene posestnike. Kakor smo zvedeli, terja davčna oblast posestnika ene žage za zadnji obrok davka na vojni dobiček, drugi davki so plačani. Pri tem je pa najbolj čudno to, da lastnica te žage ni med vojsko tja do leta 1919-20 sploh imela iste sava v obratu, ampak je bila v najemu. Kdo je imel potemtakem vojni dobiček, ali lastnica ali najemnik, ni težko ugotoviti. Vendar ni pomagala nobena prošnja in dokaz, plačati se je moral ves voj. dob. davek, zadnji obrok pa sedaj. V toliko popravljamo zadnji naš dopis resnici na ljubo!

— **Jezerstvo**. Naši demokrati, katerih ni veliko, ne morejo pozabiti, da so pri zadnjih državnozbornih volitvah čisto pogoreli, čeprav so se dosti trudili, da bi si nekaj glasov pridobili. Ta poraz hočejo sedaj popraviti in se bolj organizirati. Pred kratkim so ustanovili pri mizarju Globočniku na Zgor. njem Jezerskem bralno društvo »Čitalnica«, v Kazinu za to niso dobili prostora. Predsednik temu društvu je menda g. Alojzij Smolej, finančni stražnik, tukaj, pristopilo je baje okoli 35 udov. Kakšnega duha je to društvo, se razvidi že iz tega, da je njegova ustanovitev bila naznanjena v liberalnem demokratičnem listu »Jutro«, kjer je proti koncu dopisa bilo brati, da je treba reakcionarni duh, ki vlada v tem kraju, pregnati. To je tedaj glavni namen društva. Jezerjani so bili do sedaj zavedni Slovenci, dobri kristjani in večinoma pristaši Slovenske Ljudske Stranke. Ta duh tedaj našim liberalnim demokratom ni po volji in bi ga radi z »naprednim« demokratičnim duhom nadomestili. Praša se pa, ali se jim bo to tudi posrečilo? Jezerjani niso na glavo padli, bodo nevarni duh društva takoj spoznali in se branili. Koj v začetku ustanovitve »Čitalnice« sta bila že dva prepira zaradi tega društva, pri zadnjem je bil neki mladenič

celo ranjen, in koliko prepirov zaradi tega še bo? — Zato se po pravici svari pred novim društvom. — Ako so nekateri finančni stražniki — pa ne vsi — tako vneti in zaljubljeni v svoje liberalne demokratične nauke in le tam svojo srečo iščejo, jim mi to radovoljno pustimo; zahtevamo pa, da naj nas tudi oni pri miru pustijo, posebno da ne kvarijo našo mladino, da spoštujejo naše narodno, versko in politično pr. ričanje, potem bomo kakor dosedaj tudi še zanaprej srečno in mirno v tej lepi gorski dolini skupaj živeli.

Jezerljan.

— **Romunski prodajalci po deželi**. Po deželi hodijo po hišah romunski državljani in prodajajo moško suknjo za obleko. Nas trgovci vidi davkarja in država takoj, če je treba davke plačevati, tem ljudem pa daje dovoljenja, da nas bo preje uničila, saj ti ne bodo pri nas davka plačevali. Eden teh prodajalcev se je napram meni izrazil, da pri nas Slovencih se da dobro živeti, ker ne poznamo blaga in tudi dobro se proda. Opazujemo trgovsko zbornico na to konkurenco domačemu trgovstvu.

— **Čudna zaščita dece**. Sarajevski »Jugoslovanski List« poroča naslednji slučaj: Nekemu revnemu sarajevskemu starčku so v vojni ubili zeta, ki je zapustil sedem majhnih otrok. Skrb za te otroke je moral prevzeti ubogi stari mož. To je tudi storil in do danes otrokom nadomestuje očeta. Nesreča je v tem, da se je najstarejši dečko, ki šteje 14 let, čisto izkvaril in prizadeva staremu očetu največje skrbi. Fant ne ostane pri nobenem moštru, se potepa okoli, in ima neprestano posla s policijo. Ded se je v svoji stiski obrnil na državno Zaštitno dečo, da mu spravi vnuka v poboljševalnico in ga tako obvaruje popolnega propada. Po mnogih petih in drezanju je mož čez 4 mesece dobil rešitev svoje prošnje. In sicer mu sporoča socialna oblast, da njegov vnuk za poboljševalnico še ni - zrel, češ da je bil doslej samo policijsko kaznovan, a za sprejem v poboljševalnico se zahteva najmanj enkratna kriminalna sodna kazen. Staremu možu torej sedaj ne preostaja drugega, nego da svojemu nečaku veli izvršiti kak zločin. Tako more izvrševati socialno politiko pač samo bresrčni in brezmišeln birokratizem.

— **Prodajalna K. T. D.** (prej H. Ničman) v Ljubljani, sporoča svojim cenj. odjemalcem, da ima lepo dr. M. Brumatovo knjigo »Kam?« v razprodaji. Knjiga je krasne vsebine, lično vezana, okusno opremljena, namenjena mladencem in dekletom. Stane 30 Din, po pošti 32 Din. Pri večjem naročilu primeren popust.

— **Zarubljena železniška direkcija**. Nekemu sarajevskemu trgovcu je bila ondolna železniška direkcija dolžna večji znesek za dobavljeno robu. Ker mu denarja po znanem izreku »nema para« niso izplačali, je mož tožil in dal zarubiti vso pisarniško upravo direkcije.

— **Volitve v moskovski svet**. Iz Moskve poročajo, da so prinesle nove volitve v moskovski svet naslednji uspehi: komunisti 1393, menjševiki 72 in izven strank 201.

— **Sven Hedin** v Moskvi. Sven Hedin, ki potuje na Kitajsko, je te dni došel v Moskvo, kjer ga je sprejel zunanji minister Čičerin. Prihodnje leto obišče Sven Hedin Tibet.

— **Telefonska zveza Washington—London**. Med Washingtonom in Londonom so otvorili radiotelefonsko zvezo. Kot prvi je 11. t. m. zvečer z Londonom govoril predsednik Coolidge. Njegov govor je došel v London ob 1. uri 30 n. zjutraj.

— **Pomo oškodovancem po povodnji v Zagrebu**. Posebnemu pomožnemu odboru zagrebškega mestnega sveta povodom zadnje povodnji je došlo vsega 834 naznanil zasebnih oškodovancev. Odbor je rešil doslej 678 vlog, od teh 550 ugodno, ostale je kot neutemeljene zav. nil. Odbor je nakaval podpore ozir. delne. Škodnine samo nujno potrebnim družinam. Kazen tega je za prvo silo ustanovil pomožne kuhinje, kjer so oškodovanci dobivali hrano. K pomoči je prispeval tudi belgradski Rdeči križ.

— **Trgovina z dekleti**. Splitska policija je prišla na sled zločinski družbi, ki je z goljufivimi objubami zvaljala mlada dekleta in jih prodajala v javne hiše v Bosni. Glavno vlogo je igrala neka Luca Kuša, ki so jo zaprli.

— **Znamenita izpopolnitev drobnogleda**. Znanim Zeisovim delavnicam v Jeni se je pod vodstvom prof. dr. Siedentopfa posrečila velepomembna izpopolnitev drobnogleda. S pomočjo genialne izpopolnitve enostranske razsvetljave so dosegli, da kaže ultramikroskop, ki je povečeval doslej približno 10.000 krat, razsvetljuje delec s tako natančnostjo, kakor bi ga povečal 25.000 krat. Novi mikromanipulator, ki ga je konstruiral dr. Peterfi, čudovito olajšuje raziskavanje najmanjših živih bitij, tako da je nekdo v šali dobro pogodil resnico, rekoč, da se more z mikromanipulatorjem bakteriji vbrigati morij. Nedeljnost atomov za človeka kmalu ne bo več bajka in znanost se bo morala nanovo učiti.

— **Redukcija tobačnega delavstva v Avstriji**. V Avstriji so polagoma znižali število tobačnega delavstva na 6320 oseb. Odpustili so 4000 delavcev. Obrat v tovarnah še zožujejo ter so tovarni za tolik in virinke v Steinu združili v en sam obrat. Sicer pa kajenje v Avstriji nikakor ne pojema, marveč konzum tobaka in tobačnih izdelkov stalno raste.

— **Prvo letalo domačega izdelka**. V novosadski tvornici za letala so te dni dogradili prvo letalo tipa »Mali Brandenburge«. Z mon-

tažo motorja prično te dni, nakar slede poskusni leti. Vsi sestavni deli izvzema motor so narejeni doma. Letalo je naročilo vojno ministrstvo.

— **Sanatorij »Leonišček, Zaloška cesta št. 11 v Ljubljani**. Otvorjen leta 1894, prošlo leto moderno preurejen, prizidane nove operacijske sobe in več teras, sprejema vsakršne bolnike, porodnice (tudi normalni porodi). Izključuje se infekcijske bolezni, umobolni in odprta tuberkuloza. Prosta izbira zdravnikov kakor tudi babic.

— **Neki Jos. Konečny** razpošilja pod firmo: »Uprava časopisa fin. kontrole« oddelkom finančne kontrole račune za strokovni list, ki ga je sicer na oddelke pošiljal, a bi ga le ti na naš poziv imeli vračati in so ga tudi vračali. Ker je list vse kaj drugega preje kot glasilo stanovske in strokovne organizacije, opozarjamo tovariše starešine oddelkov, da niso dolžni niti po zakonu niti po društvenih pravilih teh zneskov poravnati. Če bi pa Konečny poskušal s pretnjami priti do cilja, bomo za deva izročili državnemu pravdnstvu, da postopa proti temu radi izsiljevanja. — Društvo finančne kontrole v Ljubljani.

— **12 letna žrtve neznanega lopova**. Minoli ponedeljek je v novosadski bolnišnici postala mati 12 letna deklica. Slučaj je pretresljiv. Deklica je hčerka dobrih starišev, a sirota, ki živi pri svoji sestri. Letos spomladi je šla v gozd po vijolice. Tam jo je napadel neznan možki in jo onečastil. Od otroka je ta doživljaj globoko doval. Postala je resna in ko se je bližala njena ura in so ji povedali, da bo morala najbrže umreti, je sprejela to vest mirno in vdano. Vendar se je porod srečno iztekel in sta dete in mati zdrava. Vse mesto sočustvuje z ubogo žrtvijo neznanega zločinca.

— **Kar Vi potrebujete**, je Elzafluid. To pravo domače sredstvo prežene Vaše bolečine! Polzkušna pošiljka 27 Din. Lekarar Eug. V. Feller, Donje Stubice, Elza trg št. 134, Hrv.

Primorske novice.

— **p Tržaški škof** dr. Fogar nastopi svoje mesto? Italijanski listi poročajo, da italijanska vlada novoimenovanemu tržaškemu škofu dr. Fogarju v kratkem izda »exequatur« ter bo tako mogel nastopiti svoje mesto.

— **p Političen spor v Istri**. V Istri je došlo do novega spora. Dne 22. decembra 1922 se je bilo temeljem kompromisa med »Političnim društvom za Hrvate in Slovence v Istri« ter »Pododbom polit. društva Edinost za Istro« ustanovilo »Politično društvo Edinost za Istro« ter so bili izvoljeni v odbor pristaši obeh struj. Vendar je imela liberalna struja premoč v rokah ter je nudila gospodarsko podporo le svoji »Istarski Riječi«, dočim je »Istria« stala neprijazno nasproti. Istotako je onemogočila izdajo molitvenika »Oče budi volja Tvoja« ter je sploh opetovano kršila točke sklenjenega sporazuma. Vseled tega so sedaj naznanili predsedniku dr. Micku Vratoviču svoj izstop iz odbora Polit. društva »Edinost za Istro« gg.: dr. Stojan Brajša (tajnik), župnik Sime Cervar (predsednik), Alojzij Kraševac in Fran Malalan (odborniki).

— **p Smrtna kosa**. Minolo nedeljo je umrla v Zag. 53 letna gospodinja Marija Zagar. Pred dnevi ji je umrl sin Alojz na posledicah vojnega službovanja. — V Gorici je umrla učiteljica Štefka Skert, ki je službovala v Istri. — V Trstu je umrl kobariški nadgozdar Josip Černigoj.

— **p Zanimivo**. Na goriških šolah so namesto dosedanje francoščine uvedli pouk v nemščini.

— **p Julijski prefekti v Rimu**. Italijanska vlada je poklicala v Rim vse tri Julijske prefekte. Kaj se neki zopet kuha za Julijsko Krajino?

— **p Kmetijska potovalna šola** za Goriško se snuje. Ako bodo učitelji Italijani, bo ostala brez pomena za ljudstvo.

— **p Na vrsti so poštni uslužbeni**. Za duhovniki, učitelji in sodniki so prišli na vrsto poštni nameščenici. Uradniki, poduradniki in pismonoše dobivajo odloke, da so odpušteni. Odpust se utemeljuje: »Vaše delo je bilo zelo pomankljivo.« Odpušteni »sme do 30. t. m. poslati svoja opravčila, toda pod pogojem, da so pisana lastnoročno in v italijanskem jeziku«. Na ta način je zlelelo na ceto že veliko število družinskih očetov, Ravno za Božič.

Koroške novice.

— **k Knezoškoj dr. Karlin v Meziški dolini**. Kot smo že poročali, je prešla vsled odredbe sv. stolice z dne 1. dec. t. l. meziška dolina pod lavantinsko skofijsko oblast. Na piaznik zedinjenja treh narodov SHS je bila torej tudi meziška dolina po preteku 64 let zopet zedinjena z lavant. škofijo. Iz ozirov učinkovitih je uprave je novi nadpastir takoj ob nastopu vladikovanja meziške doline razdelil župnije meziške doline v dve dekaniji, v že obstoječo dekanijo: Dravograd, katero kot doslej tudi v bodoče upravlja preč. g. prošt Volbenk Serajnik ter v novo dekanijo: Meziška dolina v Guštanju, kateri pripadajo vse župnije nekdanje pliberske dekanije. Dekanom dekanije »Meziška dolina« je imenovan duh. svetnik dr. Cukača, župnik guštanski. Dne 11. t. m. pa se je pripeljal k knezoškoj v spremstvu g. stolnega kanonika Janežiča z večernim vlakom na Prevalje z namenom, da osebno spozna duhovščino podrejene mu meziške doline. Kljub temu, da je bil obisk knezoškofa vse zabežnega značaja, se je nabralo drugo jutro polno vernega ljudstva k sv. maši, ka-

tero je služil knezoškof ob pol osmih v okusno okrašeni preveliki župni cerkvi. Canljivo je bilo gledati številne obhajance, ki so prihajali vrsta za vrsto dolgih 25 minut k obhajalni mizi, da prejmejo iz rok nadpastirja sv. obhajilo. Po sv. maši je sprejemal g. knezoškof v župnem dvorcu dušne pastirje, ki so prihajali od blizu in daleč, da se poklonijo novemu knezoškofu. Ob enajstih pa je povabil vse došle duhovnike k skupni konferenci, ter jih je s pribranim govorom pozdravil. Po skupnem obedu si je knezoškof ogledal prostore, v katerih je provizorično nastanjena tiskarna in knjigovodna Družba sv. Mohorja. Mogočna trobojnica je pozdravljala tiskarno g. knezoškofa. Z večernim vlakom se je g. knezoškof odpravil z obljubo: «Na skorajšnje svidenje v dneh kanoničnega obiska!»

Gospodarstvo.

O sladkorju.

Pred enim tednom se je vršila v Beogradu konferenca producentov in tovarnarjev sladkorne pese. Ugotovili so, da znaša naša letna produkcija 2500 do 3000 vagonov sladkorja, porabimo ga pa 6000 do 7000 vagonov. Importirati ga moramo torej 3500 do 4000 vagonov. Naše tovarne bi ga pa same lahko proizvajale 10.000 vagonov, bi nam ga lahko preostalo še 3000 do 4000 vagonov za izvoz. Če računimo na vagon 10 ton, torej 30.000 do 40.000 ton.

Razvila se je debata, ali naj se na prejšnjih veleposestvih, ki so se pečala in se še pečajo s kulturo sladkorne pese, še nadalje natejujejo kolonisti ali ne. Poslanec Grgin je bil za to, naj se pusti posestnikom še nekaj sveta, brez dovoljenj maksimum, da gojijo na njem sladkorno peso, in naj se jim določi, v kakšnem razmerju do posestva jo morajo gojiti. Ministrstvo za agrarno reformo naj nikar več ne kolonizira, temveč naj v poštev prihajajoča posestva razdeli kmetom iz sosesčine, ostanek nad maksimum naj se pa porabi za kulturo sladkorne pese. Tajnik glavne zveze zadrug dr. Prohaska je ugotovil, da je polonizacija danes še socialno potrebna in da moramo med drugimi naseliti tudi še 15.000 optantov iz Dgrske. Obenem je ugotovil, da mali posestniki premalo producirajo, to pa zato, ker za intenzivno produkcijo primanjkuje kapitala. Najboljši dokaz je Srbija, ki je pred vojsko producirala za izvoz, danes pa niti toliko ne, da bi se izrabila kapaciteta tovarn. Vrh tega se pa mali posestniki sploh nočejo pečati s kulturo sladkorne pese, ker agrarna reforma še ni definitivno izvedena. Ker je veleposestvo premožnejše, bi se mora od njega zahtevati, da se bolj intenzivno bavi s to kulturo, če se mu da plus nad dovoljeni maksimum. Malim posestnikom bi pa morali preskrbeti kredite potom zadrug. Tudi nima danes upnik nikake kontrole o uporabi dovoljenih kreditov. Stavili so se še drugi predlogi. Do hudega nasprotstva je prišlo v vprašanju razmerja producentov do tovarn.

Sprejeli so pet resolucij; ena zastopa stališče producentov in zahteva za revne kmete ugodno ceno in olajšave. Druga govori o kontesijah pri produkciji semen sladkorne pese, tretja obravnava vprašanja zvišanja produkcije in se predlaga poljedelskemu ministru zvišanje zaščitne carine na sladkor za dva dinarja za kilogram, za sladkorne tovarne pa razne olajšave pri vplačilih. Četrta resolucija se tiče zvišanja produkcije na veleposestvih in stoji na stališču, naj se posejejo veleposestva z maksimum sladkorne pese, ki odgovarja našim razmeram. Tudi srednjim posestnikom naj se omogoči produkcija sladkorne pese. Peta resolucija pa obravnava vprašanje zvišanja produkcije na malih posestvih; dotičnim zadrugam in podobnim družbam naj se dajo posebne ugodnosti.

g Žitni trg. Na somborskem žitnem trgu so cene žitu sledeče: pšenica 350—355 Din, koruza 230—235 Din, oves 220—225 Din, pšenična moka št. 0 550—575 Din.

g Trdka J. Lavrič & Cie., francosko-jugoslovanska trgovska družba z o. z., je prenesla svoj sedež iz Maribora v Ljubljano, Gosposka ulica 7.

g Produkcija petroleja na Poljskem. V prvih sedmih mesecih t. l. se je produciralo na Poljskem 422.400 ton Petroleja, od česar se je ena četrtina izvozila.

g Produkcija petroleja v Rumuniji stalno narašča in je dosegla v preteklem letu višino 137.300 ton. Državni petrolejski vrelci so dali 349.000 ton. Skupna vrednost privatne in državne produkcije je znašala skoro 2 milijardi lejev.

g Gospodarski muzej v Lyonu. Jugoslovanska privilegirana trgovska agencija je otvorila v Lyonu muzej, v katerem so razstavljeni najvažnejši produkti našega gospodarstva.

g Sol iz Rumunije. Po belgrajskih vesteh namerava naša monopolna uprava za prihodnje leto glasom tozadevnega sporazuma zopet nakupovati sol iz Rumunije, seveda po višjih cenah.

g Število avtomobilov v Kanadi. V preteklem letu so našli v Kanadi 515.000 avtomobilov. Največ voz ima provinca Ontario (242.000), potem slede Quebec (62.000, La-katschavan (61.000).

g Iseljivanje iz Italije. V teku prvih 6 mesecev t. l. se je iseljilo iz Italije 186.000 oseb, kar pomeni napram istemu času lanskega leta napredovanje za 75.000 oseb.

g Produkcija premoga v Franciji. Meseca oktobra so dali francoski rudniki 3.690.000 ton premoga in 190.000 ton koksa. Pri premogu so to rekordno produkcijo prekoricali predvino višino, ko se je nakopalo samo 3.405.000 ton mesečno.

g Sladkorna pesa v Jugoslaviji. Letos je bilo posajenih 20.000 ha s sladkorno peso. Pri-delek se ceni na 800.000 ton, pri čemer od-pade povprečno na hektar 15 ton. Lani se je na nekoliko manjši površini pridelalo 323.000 ton.

g Zunanja trgovina Francije. Po podatkih generalne direkcije carin je znašala vrednost v teku prvih 10 mesecev t. l. uvoženega blaga 25,6 milijard frankov, izvoženega pa za 24,4 milijarde. Pri uvozu stoji na prvem mestu Anglija z 4299 milijoni, Unija 3773, Belgija in Luksemburška z 1932 milijoni tld. Izvoz pa je šel glavno v Anglijo (za 4919 milijonov), Belgijo 4687 milijonov, Unijo 2057 milijonov in Alžir 1635 milijonov.

g Mednarodni poštni kongres se vrši 4. julija 1924 v Stokholmu.

g Avstrijska trgovina z Jugoslavijo. Pri uvozu avstrijske republike v prvem polletju t. l., ki je znašal skupno vrednost 702 milijona zlatih kron, je udeležena Jugoslavija s 5,2 odstotka ali 37 milijoni zlatih kron. Pri izvozu stoji Jugoslavija na drugem mestu takoj za Nemčijo. Vrednost k nam uvoženega blaga iz Avstrije je dosegla 50 in pol milijona zlatih kron. Po teh podatkih je trgovina Avstrije z Jugoslavijo aktivna za 9 milijonov zlatih kron.

g Avtomobili v Ameriki. Dne 1. julija t. l. je bilo v severoameriških Združenih državah registriranih čez 13 milijonov avtomobilov in se je od 1. januarja povečalo število za 800 tisoč, kar kaže na veliko aktivnost v tej panogi industrije.

BORZA.

Zagreb, 14. dec. (Izv.) Pešta 0.46—0.47, Italija 3.8475—3.86, London 387—388, New York 88—88.75, dolar 87—87.50 Pariz 4.70—4.75, Praga 2.59—2.60, Dunaj 0.1245—0.12525, Curih 15.475—15.55.

Raznoterosti.

r Smrt slovitega detektiva. Iz Newyorka poročajo, da je v Los Angelesu umrl lastnik slovite detektivske pisarne Pinkerton.

r Koliko stanejo volitve na Angleškem. Neki angleški časnik poroča, da stanejo angleške volitve razne stranke okoli poldrug milijon funtov šterlingov. Za 615 mandatov se je pri zadnjih volitvah potegovalo okoli 1200 kandidatov. Vsakemu kandidatu dovoljuje zakon, da sme potrošiti na vsakega volilca na deželi po 5 penc, v večjih mestih pa po 7 penc. To zneso okoli 700.000 funtov šterlingov. Ostalih 800.000 funtov pa porabijo agitatorji za razne tiskovine, za letake, za volivne boršure itd. Svoje volivne izdatke mora vsak kandidat natančno zaračunati, sicer mu preti nevarnost, da mu mandat razveljavijo.

r Stanovanjska beda v Parizu. Veliko pomanjkanje stanovanj vlada tudi v Parizu. Pri stanovanjskih uradih je pripravljenih nad 16 tisoč prosilcev za stanovanje.

r Zanimiva statistika. Neki učenjak, ki ima v današnjih časih skoro gotovo precej prostih ur, je izračunal, da poučije normalen moški v svojem celem življenju, ako dočaka 70 let, okoli 230 centov kruha, 18.000 kil mesa, 15.000 jajc in popije 23.000 litrov teočin.

Ljubljanske novice.

lj Častni večer novemu krškemu škofu dr. Jos. Srebrnič. Povodom posvetitve velezaslužnega člana-soustanovitelja dr. J. Srebrniča za škofa na Krku priredi »Slov. kat. akad. starešinstvo« skupno z »Leonovo družbo« v proslavo in slovo Prevzvišenemu pred odhodom na visoko mesto častni večer, ki se vrši v ponedeljek, dne 17. t. m. ob 8. zvečer v veliki dvorani Akademskega doma. Na programu je nekaj pevskih in glasbenih točk ter več govorov, ki bodo osvetlili vsestransko in plodovito delovanje slavljenca za čast božjo, prosveto in dobrobit naroda ter prospeh naših društev. Da izkažemo tako priljubljenemu našem članu svojo ljubezen in zahvalo, vabi odbor vse tovariše starešine in akademike ter po njih vpeljane goste k mnogobrojni udeležbi.

lj Rojstni dan kralja Aleksandra. Mestno županstvo vabi vse hišne posestnike in vse prebivalstvo, da okraši v ponedeljek, dne 17. decembra na rojstni dan našega kralja Aleksandra I. svoje hiše in okna z državnimi ali narodnimi zastavami.

lj Umor na Viču. K tozadevnemu našem večeršnjemu poročilu smo dobili še naslednja pojasnila: Kot storilca so osumili in prijeli Jerinovega 22 letnega sina Ivana, slašičarskega pomočnika na Bledu. Ivan Jerina se je svoječasnno s svojim očetom jako dobro razumel in je vse izgledalo, da bo dobil po očetu posestvo, dasi ima še starejšega brata. Ko pa je fant začel intimno razmerje s svojo ljubimko, se je zameril očetu in je ta odstopil od svoje namere. To je povzročilo med njima nesoglasje. In to nesoglasje je tudi v prvi vrsti osumilo po odkritem zločinu kot storilca.

— Včeraj se je vršila obdukcija pokojnika. Navzoči so bili preiskovalni sodnik dr. Merala z zapisnikarjem, za policijsko višji okr. nadz. Habe in Podreberšek in kot sodna zdravnik dr. Travner

in dr. Novak. Pri obdukciji so ugotovili 8 velike rane na glavi, ki so bile tako globoke, da so segale globoko v možgane. Globoko rano ima mož tudi na obrazu in sicer pod levim očesom. Lobanja je razbita in razcep-ljena na 15 kosov in so možgani po vsej plo-skavi debelo s krvjo podpluti. Baza lobanje je od senca do senca razpočena, krvotok v notranjosti je bil silen. Tudi nosna kost je popolnoma razbita. Vse poškodbe kažejo, da so bili udarci jako silni, prizadeti s težkim orodjem in da je nastopila smrt takoj. Preiskovalni policijski organ višji nadzornik Habe je že včeraj pred obdukcijo nabavil toliko obtežilnega gradiva, da bo cela zadeva v kratkem rešena. Časopisju je nemogoče poročati o podrobnostih, ker bi bilo to v kvar preiskavi. Poroč. pa bomo, ko bo preiskava končana, kar se bo v najkrajšem času izvršilo.

lj Družabni klub priredi v soboto, dne 15. t. m. ob 8. zvečer v dvorani Akademskega doma za svoje člane in povabljenе goste predavanje. Predava je urednik Smodrej o potovanju naše parlamentarne delegacije na Poljsko. Prosim obilne udeležbe. — Predsednik.

lj Orel šiška vprizori dne 15. in 16. t. m. v samostanski dvorani ob pol 8. zvečer trodeljanko: »Don Fernando, strah Asturije« ali »Spreobrnjenje roparja«. Vstopnice se dobe v predprodaji v soboto popoldne v samostanu in pred igro.

lj Klub esperantistov v Ljubljani proslavi v soboto, dne 15. t. m. v vrtnem salonu pri »Starem Tišlarju« (Češnovarju), Kolodvorska ulica, rojstni dan auktorja esperanta dr. L. Zamenhota z na to nanašajočim se predavanjem in prostu zabavo. Pozivamo vse člane, obiskovalce tečajev in prijatelje, da se te prireditve udeležijo. Začetek ob pol 20. zvečer. — Odbor.

lj Gremij trgovcev v Ljubljani naznanja vsem p. n. trgovcem in sl. občinstvu, da bodo trgovine dne 17. t. m. (rojstni dan kralja Aleksandra) zaprte od pol 10. do 11. dopoldne. Predsednik: Fran Stupica, l. r.

Najcenejše in najnovejše obleke za dame in gospode dobite samo: Selenb ul. 3. Grižar & Mejač. lj Opozorjamo na oglaš kuhinjske posode trdke »Fortunac, Krekov trg 7 poleg Mestnega doma.

lj Koncert dravske godbe se vrši danes v kavarni »Evropac«. Začetek ob 8. zvečer. Vstop prost.

Narodno gledališče.

DRAMA.

Začetek ob 8 uri zvečer.

Sobota, 15. dec.: JUDIT. — Ob 3 pop., dijaška predstava.

Nedelja, 16. dec.: UGRABLJENE SABINKE. — Ob 3 pop., ljudska predstava. — OSMA ŽENA. — Izven. Ob 8. zv.

Ponedeljek, 17. dec.: NJU. — Red C.

OPERA.

Začetek ob pol 8 uri zvečer.

Sobota, 15. dec.: MIGNON. — Red F. — Gostuje ga Wesel-Polla.

Nedelja, 16. dec.: GORENJSKI SLAVCEK. — Izv. Ponedeljek, 17. decembra zaprto.

Gostovanje ga Wesel-Polle v naši operi. Kolorturna pevka zagrebške opere ga Tinka Wesel-Polla gostuje danes v soboto v naši operi in sicer poje vlogo Filine v operi »Mignon« za red F. Nadaljno gostovanje se vrši še v torek v »Sevilskem brivcu« in v četrtek zopet v »Mignon«. Vloga Lotarija poje danes v soboto g. Zupan. Ostale vloge v običajni zasedbi. — V nedeljo se poje opera »Gorenjski slavček« in sicer kot slavnostna predstava v proslavo rojstnega dne kralja Aleksandra.

Drama vprizori danes popoldne ob 8. Heblovo »Judito« z Marijo Vero v glavni vlogi. Predstava je namenjena v prvi vrsti našem dijaštvu, posetijo jo pa lahko tudi drugi posetniki ter se vrši pri znižanih cenah. V nedeljo popoldne igra drama ob 3. kot ljudsko predstavo pri znižanih cenah veseloigro »Ugrabljene Sabinke« s Putjato kot gledališkim ravnateljem Strižajem. — Zvečer pa se igra kot izven predstava komedija »Osma žena«. V ponedeljek je »Nju« za red C.

Orlovski vestnik.

Okrožni vadiateljski tečaj se bo vršil danes zvečer v Ljudskem domu, I nadst., v sobi O. P. Začetek točno ob 6.45. S seboj prinesite beležnico! Bog živi!

Savinjsko orlovsko okrožje ima v nedeljo, dne 16. t. m. ob 1. popoldne v št. Pavlu okrožni svet. Vsaka srenja mora biti zastopana. Bog živi!

Dijaški vestnik.

d Redni mes. občni zbor »Danice« se vrši nočjo ob 8 v Akademskem domu.

d Dijaški orlovski odseki! Pošljite po možnosti vsi zastopnike na zbor delegatov J.O.Z. dne 23. t. m. dop! Odseki, ki ga na noben način ne morete poslati, pošljite takoj pisмено pooblastilo s odskovim pečatom in podpisoma predsednika in tajnika na okrožje, da Vas bo lahko to zastopalo. Prostor za im. pooblaščenega zastopnika pustite prazen, da ga stavi okrožje! — Glejte na to, da bodo vsi dijaški odseki polnoštevilno zastopani vsaj s pooblastili! Odbor D.O.O.

d Proslava sv. Jozafata Kunčevića priredi Jugosl. kat. akad. društvo sv. Cirila i Metodija v Beogradu v soboto, dne 15. decembra 1923 s sledečim dnevnim redom: 1. Sv. Jozafat Kunčević, govori Anka Šopova, stud. phil. 2. »Ut omnes unum sint«, govori Bogumil Sedivy, cand. phil. 3. Ustanovitev Apostolstva sv. Cirila i Metodija.

d »Glasnik« sv. Cirila i Metodija, ki ima namen razširjati smisel za cerkveno združevanje, izide ta dni skupno z glasilom srednješolsk »Akordic, ki

so istotako prevzeli v svoj program cirilmetodski idejo. Oba lista toplo priporočamo, posebno dijaškim laičnim in bogoslovskim organizacijam. Na-ročata se omenjena lista pri: Anka Šopova, stud. phil., Beograd, Kosovska ul. 87. »Glasnik« stane Din 10, »Akordic« Din 20.

Turistika in sport.

Motoklub Slovenija vabi vse člane k izrednemu običnemu zboru, ki se vrši 15. t. m. ob 8. zvečer v »Rožah« v Unionu.

Ljubljanska porota.

TATVINA ČREV.

V četrtek popoldne se je vršila obravnava prob Mariji Pavelkovi soprogi strojnika v čistilnici črev in parni topilnici loja Josipa Bergmana v Mostah pri Ljubljani in pa proti trgovki Antoniji Chalupnikovi. Prva je obtožena, da je kot delavka in pa kasneje tudi izven službe kradla pri Bergmanu razne vrste čreva in skupni vrednosti do 97.000 K, druga pa, da je to blago kupovala. Pavelkova je tatvino deloma priznala, vendar ne v toliki množini, kot jo dolži obtožnica. Chalupnikova pa prizna, da je kupovala čreva od Pavelkove, vendar odločno zanika, da bi bila vedela, da je to blago ukradeno. Kupovala je od nje iz usmiljenja, ker ji je vedno tožila svojo bedo in se ji je smilila, posebno, ker sta rojakini. Obravnava je bila dolga in je trajala skoro po ene po polnoči. Obsojeni sta bili Pavelkova na 4 mesece, Chalupnikova pa na 3 mesece težke ječe. V kazni se jima računa preiskovalni zapor.

Boj za vaško pot. Včeraj se je vršila vaška porota iz vasi Reka—Gozd. Vaščani so sklenili in tudi že naredili sami vaško pot do zemljišča Jozefa Ulčarja. Ta stari mož pa se nikakor ni hotel udati in ni privolil, da bi gradili po njegovem svetu, da si so če preje vozili. Fantje so sklenili, da grede še enkrat k možu, da ga pregovore za dovoljenje in podpis. Šel je današnji obtoženec Anton Kozlevčar s petimi fanti ob Ave Mariji k njemu. Mož je sedel za pečjo, ko so vstopili. Pozdravili so mu žganja, toda starec jih je odurno zavrnil. Vnel se je prepil, v katerem je starec fante zmerjal in jih tako razdražil, da so ga potegnili s peči in ga pretepali. Pri tem ga je udaril eden po levem očesu tako, da se mu je začelo izlivati in je mož na oko popolnoma oslepel. Na desno oko pa je mož že od mladosti slep. Dvignili so ga in nesli v vežo, od tod pa v bližnji potok »Reka«, kjer so ga dvakrat vrgli v vodo. Nato so ga peljali k občinskemu blagajniku Antonu Ulčarju, kjer je moral sprejeti odškodnino za pot v znesku 1200 kron. Na to je peljal Jože Ciglar moža domov. — Obtoženec Anton Kozlevčar vse drugo prizna, zanika le, da ga je on udaril po očesu. Ulčar je vztrajal pri obravnavi, da dobro ve, da ga je ravno Kozlevčar udaril po očesu in mu ga zllil. Njegova žena Jozefa in 11 letna hčerka Polonca sta iz strahu zbežali in ne vesta nič gotovega. Druge priče pa tudi ne poveda nič dolžnega. Na izrečno zahtevo zagovornika je preiskal moža specialist za oči dr. Dercani, ki je ugotovil, da je oko vsled udarca popolnoma oslepel. Operacija ne pomaga nič. Oko je tudi lahko izteklo vsled močnega pritiska s palcem. Slično sta izpovedala tudi sodna zdravniška zvezenca dr. Pintar in dr. Travner. Državni pravdnik je vztrajal pri obtožbi in ugotavljal, da je to eden izredno težkih slučajev, ki kaže npravnost živalsko krutost in nasilnost. Slep je revež za vedno in teže mu je, kot če bi bil od rojstva slep. Zagovornik pa je trdil, da to ni bilo namenoma napravljeno. Predlagal je tudi tozadevno dodatno vprašanje, ki pa je bilo zavrnjeno. Prišli so fantje, da ga pregovore in so mu prinesli še celo žganja za priboljšek, da ga spravijo v dobro voljo. Proti njihovi volji se je pričel prepil. Potrošniki so prve dve vprašanji glede vloma v hišo in tako nasilnega ravnanja, da je prišel mož ob oko zanikali s sedmimi odnosno osmimi glasovi, potrdili pa so soglasno, da je mož zgrabil ga, vlekval v potok, nato k blagajničarju, kjer so ga prisilili, da je prejel denar. Na podlagi tega pravoreka je bil obsojen Kozlevčar na 5 in pol mesece težke ječe. Mož je zahteval za bolnico 2824 K, za vožnje 1000 kron, za odhod zaslužka dnevno 400 kron do smrti in 8 milijonov kron za bolečine. — Popoldanska obravnava je izostala, ker vojaški urad še ni poslal spisov iz Splita. Senatu je predsedoval nadsvet dr. Modic, votanta svet. Ant. Lajovic in sod. dr. Stilič. Drž. pravdnik je bil Domenico, zastopal je obtoženca dr. Pagan. — Danes 15. decembra se vrše tri obravnave in sicer proti Mihi Kristanu in Petru Blaščiču iz Kovora, dalje proti Jakobu Sterletu iz Iga in proti Josipu Robleku iz Soma. Obtoženi so hudo-delstva po § 127. Vse tri obravnave bodo tajne. V ponedeljek se ne vrše porotne obravnave zaradi narodnega praznika.

Polzvedovanja.

Izgubil se je minoli ponedeljek briljanten uhan Najditelj naj ga odda Pred škofijo 15. III. nadst. Zgubljen denar. Alojz Vidmar iz Ambrusa 16 pošta Zagradec na Dolenjskem, je po sklepu sejmi v torek, dne 11. decembra v Metliki na postaji zgu-bil denarnico s približno vsoto 20.000 K. Pošter najditelj se uljudno prosi, da naznani svoj naslov Nagrade dobi 4000 K.

Nosite čevlje z Berson gumi potplati

Prepričajte se sami, kako ugodni so za nosti. Vzemite pa pred vsem v obzir, da je Berson-gumi potplat cenejši kot usnjeni ter pomenja nositev letih za Vas velik prihranek. Zahtevajte pa od Vašega čevljarja strokovno pritrditve gumi potplatov z uporabo priloženega Berson-cementa.

Potnika zanesljivega, inteligentnega, priključnega znanosti, vojskega hrvatskega je nemškega jezika ter popolno izurjenega v stroki, IŠCE veletrgovina papirja in pisarniških potrebščin. Pisane ponudbe pod »STALNO 7898«.

SLUŽKINJA

mednjih let, z dolgoletnimi spricvali, pridna in poštena, ki mora tudi samostojno kuhati, dobi stalno mesto z dobro plačo. — Naslov pri upravi pod št. 7931.

Dekle 16 let, išče mesta, kjer bi bila v pomoč gospodinj in se naučila kuhe in pospravljanja. Gre tudi na gostilno. Naslov pri upravi pod št. 7932.

Splošna gospodarska zadruga za Slovenijo v Ljubljani, Gospodarska cesta 2, je dobila **banaško moko** oddaja po najnižjih dnevnih cenah. 7934

Rudniški obratovodja

kateri ima rudarsko šolo in dobro prakso pri odkrivanju rud in v rovi, kakor v šahu, zanesljiv, veče slovenskega ozir. srbohrvatskega jezika, se za rudnika v Sloveniji takoj SPREJME. Oženjen, brez otrok, jamski merer, ima predočnost. Nastop je prva 2 meseca na poskušajo. Pri slučajni odpovedi med tem časom od strani podjetja se povrne vožnja vlaka 3. razreda sem in nazaj. Stanovanje in kurjava je na razpolago. — Ponudbe in zahteva plačo pod: »RUDOKOP 7924« na upravo »Slovenca«.

Resna ženitev.

Gospodična, šivilja, z večjim premoženjem, se zaradi pomanjkanja znanja želi seznaniti z značajnim gospodom v starosti 30—40 let. — Resne ponudbe na upravo »Slovenca« pod »MIR 7892«.

Prvovrstna trdka s spiritozami IŠCE **KLETARJA** ob enem MAGACI-
NERJA. — Samo prvovrstne, s prakso in spricvali podprte ponudbe, se upoštevajo pod »KLETAR 7899« na upravo »Slovenca«.

Kuharica

vajena tudi zunanje dela, dobi takoj SLUŽBO v županstvu. — Več pove uprava »Slovenca« pod številko 7901.

Boljšo, perfektno in zdravo sobarico

ki je že služila v dobrih hišah, vajeno serviranju in pospravljanju 3 sob, iščem (poleg kuharice) k slov. obitelji dveh oseb. Plača dobra, nastop čimprej. Ponudbe na: Marija Jakl, Karlovac (Hrv.).

URADNIK

na razpoloženju, akademično izobražen, zmožen več jezikov, IŠCE PRIMERNE SLUŽBE v skladišču, knjigovodstvu ali večji trgovini, tudi na deželi. — Naslov pri upravnistvu »Slovenca« oziroma pod št.: »ZANESLJIV in TREZEN 7875«.

Vajenca SPREJMEM za pekovo obrt, od 15. leta naprej, poštenih staršev. Prednost imajo oni, ki so se že učili. — Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 7883.

Inserati

v »SLOVENCU« imajo popoln uspeh!

Naznanilo.

Županstvo Višnja gora naznanja, da se DNE 17. T. M. vrši v Višnji gori redni ŽIVINSKI SEJEM.

Županstvo Višnja gora.

Na stanovanje in hrano VZAMEM dva mala dijaka ali dijakinji (tudi brata in sestro). — Naslov pove upr. lista pod »Stroga in skrbna oskrba 7939«.

Poslano ceno razprodajam vso DAMSKO KONFEKCIJO, dokler je še kaj zalogo. — FRAN LUKIČ, Ljubljana, Pred škofijo št. 19. 7928

Diesel - motor naprodaj

malo rabljen, komplet, s pritiskinami, fabrikat L. brnske tovarne za stroje, ima 30 HP, ležec. Naslov: Uprava snežniške graščine v Snežniku, pošta Stari trg-Rakek, S. H. S. 7942

Klavir P. Proskowetz, Wien, skoraj nov, NAPRODAJ v Kamniku (Šteta 22/1). Dolg 160 cm; cena 25.000 dinarjev. — Čas ogleda le do 20. t. m.

„Administrator“

D. Z. O. Z.

Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 28
Eskontira povzetne pošiljave. — Vnovčuje denarneterjatve. — Prevzema cesije. — Posreduje kupčije z denarnimi zavodi. — Prevzema blago v komisijsko prodajo proti bančni garanciji. — Agentura. — Evidenca važnih dogodkov.

10.000 Din posojila

za dobo 6 mesecev SE IŠCE proti 35% obrestni. — Cenjene ponudbe pod »GARANCIJA« na upravo »Slovenca«. 7933

Mesarilo z gostilno dobro, na deželi. IŠCEM. — Ponudbe na upravo lista pod št.: »MESARILJA 7898«.

Kompl. elektrarna

NAPRODAJ radi opustitve obrata. Sedaj iz turbine, predležja, diname 5 KS, marmora, stikalne plošče z aparati, 2 strelcev, naprav cirka 1 km kompl. daljnovoda iz 3 mm debele žice. Cena 25 tisoč dinarjev. Nadalje napredaj univerz. MIZARSKI STROJ na kroglične tečaje (poravnalnik, cirku'arka in priprava za vrtanje. Cena 7500 Din. Naslov: RANT, Bistrica, p. Podbrezje, Gorenjsko. 7925

Oklic.

Dne 31. decembra 1923 ob 9 uri dopoldne se vrši v KLETAH št. 20 pri Ježici DRAŽBA parc. št. 924, meri 644 m², pripravna za stavbišče, cena 28 kron za m², ter št. 1083, meri 2029 m², št. 1084, meri 2128 m², cena 14 kron za m².

Okz. sodišče v Ljubljani, odd. VIII., dne 9. decembra 1923.

Več vagonov SENA

dobrega, naprodaj. — Več pove upraviteljstvo graščine Kodeljevo.

PRODAM radi selitve popolnoma dobro obranjen Singer — čevljar. stroj — levoročni — cilind. stroj. — Naslov pove uprava lista pod št. 7872.

MLAD PES

ruski ratler, dober čuvaj, naprodaj. Več povedo v gostilni Ambrožev trg št. 9.

Žive ribe za Ljubljano!

12. decembra je prispel v Ljubljano prvi vagon ŽIVIH RIB različnih vrst. Razprodaja se vrši vsak dan na trgu. Ta petek konkurenčna razprodaja. 7868

Deske naprodaj

okrog 35 m² suarekovih, 2,5 in 5 cm debelosti. Poizve in ogleda se na ELEKTRICNI ŽAGI v Kozarjah p. Ljubljani.

Nemški dogi 7 tednov in 3 leta stari (čisto krvni), NAPRODAJ. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 7846.

Prodaj 2 gredenci, mize in stole, petrolejske svetilke, različne zastore in druge vsakovrstne stvari. — VOKAČ, Ljubljana, Kerkov trg št. 10, II. nadst. 7876

Zamenjam lokal

v središču Ljubljane za stanovanje v bliž. Mestnega doma. Cenj. ponudbe na upravo »Slovenca« pod: »Lokal takoj 7845«.

PRODAM popolnoma nov STROJ ZA IZDELOVANJE ZAREZANE CEMENTNE strešne opeke. — Ogleda se: Ljubljana, Galjeva št. 9, pri dolenskem kolodvoru.

K. Widmayer

pri »SOLNCU« za vodo.

Velika izbira volnenih JOPIC in CEPIC. Raznovrstno PERILO. Svilnati in drugi ROBCI, ŠERPE. Manufakturno BLAGO. OBLEKCE in PREDPASNIKI Vsa OPRAVA za novorojenčke. MAJE, NOGOVICE domačega izdelka. VENCKI in ŠOPKI za neveste, KOVTRI. Edina zaloga ABTAROV (peč) itd. — Na debelo primeren popust. 6298

BUKOV OGLJE

nudi najceneje H. SKALA, Ljubljana, Mirje št. 4. 6836

Najboljši premog. drva in oglje KUPITE najceneje pri DRUŽBI ILIRIJA, Ljubljana, Kralja Petra trg št. 8, telefon št. 220. 2447

BRODARSTVO ZVONOVE VILVA

najceneje in z dobo roko do 3 do 5 mesecev
ZVONARNO in LIPARNO
St. Vid nad Ljubljano.

Za božično in novoletno darilo so poceni igračni športni VOZIČKI — TRICIKELJINI — najnovejša zmanjšana DVOKOLESA za otroke že od 3 let ter najnovejša samokolnice (holenderji) — otroški vozički od najcenejših do najfinjših, šivalni stroji itd. — TRIBUNA, F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov, Ljubljana, Karlovska cesta 4.

Narcissus

tov. papir-ate robe, Zagreb, Nova c. 79. Oferiramo ozadja za koledarje, dnevne bloke: slovenske, hrvatske in v cirilici po brezkonkurenčnih tovarniških cenah.

NAJVEČJA ZALOGA

elektro-motorjev

bakrene žice v vsaki debelini, Bergmannovih cevih, ter vsakovrstnega instalacijskega materiala po najnižjih tovarniških cenah, dobavljata takoj O. N. MAZURAN in COMP., Ljubljana, Dunajska cesta 33. Telefon št. 13. 223, 366, 534.

IŠCEMO

električno napravo

za razsvetljavo večje vasi. — Ponudbe z opisom strojev, kapacitete, fabrikata in cene naj se pošljejo na upravo pod št. »ELEKTRICNA NAPRAVA 7890«.

Izdelujem OBLEKE

KOSTUME, PLAŠCE. Prevzamem tudi moderniziranje po zmernih cenah. Priporočam se cenj. damam na deželi. — M. ŽAGAR, šivilja, Ljubljana, Salendrova ulica št. 4.

»Realia« LJUBLJANA, Dunajska cesta 21, najuspešneje posreduje pri prodaji in nakupu vsakovrstnih nepremičnin. Brezplačne objave v lastni rekl. izločbil Vseslovenske zveze!

Stoječ parni kotel

60—80 m² kurilne ploskve, cirka 8 Atm. pritiska, KUPIM.

J. BONAC SIN :: Ljubljana.

HALO! ČUJETE? HALO!

Svetujem Vam, da ja ne kupite preje emajlir. kuhinjske posode

predno si ne ogledate blago od NOVO-DOSLE PARTIJE v veliki izbiri pri

»FORTUNA«

trg. dr. BIZJAK in Comp., Ljubljana, Kerkov trg 7—8 (poleg Mastn. doma).

Engross — Konkur. cene — En detail

Pozor!

Najboljše

Pozor!

božično in novoletno darilo je srečka Drž. razredne loterije

Cela srečka, ki stane za vsak razred 80 Din, lahko zadene začetkom januarja Din 120.000

Ako pa igra vseh pet razredov, lahko zadene o pelem razredu Din 1.500.000

Izda se tudi polovične srečke po 40 Din in četrtinske po 20 Din. Srečke se dobijo najkasneje do 2. jan. arja pr.hodn.ega leta pri

Zadružni gospodarski banki

LJUBLJANA, Mikloš. ceva c. 10.

LJUDSKA POSOJILNICA

registrovana zadruga z neomejeno zavezo v Ljubljani

obrestuje branilne vloge po najugodnejši obrestni meri, vezane vloge po dogovoru brez vsakega odbitka. — Svoje prostore ima tik za frančiškansko cerkvi v lastni palači, zidani že pred vojsko, iz lastnih sredstev. — Poleg jamstva, ki ga nudi lastna palača, veleposredstvo in drugo lastno premoženje, jamčijo pri Ljudski posojilnici kot zadrugi z neomejenim jamstvom za vloge vsi člani z vsem svojim premoženjem, ki presega večkratno vrednost vseh vlog.

Hranilne vloge znašajo nad K 130.000.000—

KUPIM ALI VZAMEM NA POSODO

Ugodna prilika za nakup 2 dinamo ali motorja

220 voltov, 20—30 konjskih sil.

J. BONAC SIN :: Ljubljana.

Plemenski bik

čistokrvn, Montafonsko pasmo, NA-PRODAJ. — Poizve se v upraviteljstvu graščine na Kodeljevem.

Denar za Božič

prihranite, če kupite za obleke OSTANKO MOSKEGA in ZENSKEGA BLAGA pod lastno ceno pri:

LENASI & GERKMAN, Ljubljana

Arhitekt in mestni stavbenik

Viljem TREO

Ljubljana Gosposvetske cesta 10. Telet inter št 103 Ustanov leta 1850. se priporoča za zgradbe vseh vrst ter izvršuje načrte in proračune.

JUGOSLAVIJA SJEVERNA - AMERIKA - JUŽNA

PUTNIČKI URED JADRANSKE BANKE

Ljubljana, Zagreb, Beograd, Sarajevo, Split, Šibenik, Dubrovnik, Kotor, Ercegnovi, Metković, Korčula, Jelsa, Maribor, Celje, Prevalje, Kranj

Glavno zastupstvo za Jugoslavijo

Navigazione Generale Italiana

VOZNI RED

Genova	Buenos Aires	Genova	New York
4. decembra	37. decembra	9. decembra	20. decembra
7. decembra	23. decembra	Duilio	
11. decembra	26. decembra		
20. decembra	17. jan. 1924.		

INFORMACIJE DAJE BREZPLAČNO JADRANSKA BANKA v zgoraj navedenih mestih.

Trgovska banka d. d., Ljubljana

Podružnice:

Maribor
Novo mesto
Rakek
Slovenjgradec
Slovenska Bistrica

Selenburgova ulica št. 1

(Kapital in rezerve Din 17.500.000—)

izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje.

Brzjavke: Trgovska.

Telefoni: 139, 146, 455.

Ekspoziture:

Konjice
Meža-Dravograd
Ljubljana (mer-njalnica v Kolo-dvorski ulici)

Božična darila! Perilo za dame in gospode!

Priprosto in najfiniješe po najnižjih cenah!

Tvornica perila M. Alešovec

Ljubljana, Cankarjevo nabrežje št. 1.

OGLJE. štiri vagone bukovega
in hrastovega OGLJA
prodamo. Cena po dogovoru. - Naslov
v upravi «Slovenca» pod št. 7829.

čreva vseh vrst

najboljše kvalitete, dobite, kakor vsako
leto — po najnižji dnevni ceni pri Jos.
Bergmanu, Ljubljana, Poljanska cesta 85.

Nepremočljive konjske odeje

za komate, nepremočljive plahte za vozove in avtomobile v največji
zalogi in po najnižjih cenah dobite pri

Vrhovčeva ul. 13

Schotten i drug, Zagreb

Brzoplovke: Jure.
Telefon 19 — 65.

Klaviroje

pianine, harmonije, (tudi igrane) na obroke in posodo. —
Največja izbira v Jugoslaviji. Velikanska zaloga vseh glasn.
instrumentov, strun in muzikalij na debelo in drobno.
Allenz Breznik, b. uč. Glasb. Matice, Ljubljana, Mestni trg 3.

Halo!

Preden kupiš, oglej si izložbo pri

A. Sinkovic nasl. K. Soss

Prodeja do konca meseca

10-20 % POPUSTA.

Prva slov. zidarska zadruga v Ljubljani,

registrovana zadruga z omejeno zavezo.

Pisarna v Ljubljani, Tržaška cesta št. 2. — Tehniško vodstvo po
oblastvenosti avtoriziranem gradbenem inženirju. — Projektira in
izvršuje vsa v stavbeno in inženirsko stroko spadajoča dela.

Delo solidno.

7314

Cene konkurenčne.

RAZSTAVA

okusnih božičnih predmetov
za dame in gospode

Aleksandrova cesta 3. I. nadst.

nad trgovino KETTE

celi dan otvorjena do 9. h zv.

Šentjanski premog

vseh vrst, popolnoma čisto opran, nudi po originalnih cenah pre-
mogovnikov v celih vagonih pošiljkah

»Prodajni urad šentjanskega premogokopa«

AND. JAKIL, Ljubljana, Krekov trg 10.

Glavno skladišče in delavnica trdnice

Friedrich I Haaga, Maschinenfabrik
Wien Prag

Glavno zastopstvo ZAGREB, Rakova ul. 7a.
Vse naprave za mesarje, klobasičarje in tvor-
ničarje salam. Staino veliko skladišče strojev in
sestavnih delov. Brušenje izvršuje takoj in poceni

Prodaja čevljev

po nizki ceni pri

»GORENJKI«

Poga-
čarjev
trg 3.

Gradbeno podjetje

ing. Dukić in drug

Ljubljana, Bohoričeva ulica 24.

Tvrđka F. in I. GORIČAR,
Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 29,
nudi za

božična in novoletna darila

veliko izbiro raznega PERILA od pripro-
ste do najfiniješe izdelave kot: moške
srajce, navadne, za delavce, fine bele in
cefr v modnih barvah ter različne spal-
ne; moške spodnje hlače iz platna, gra-
dina in triko; ženske dnevne in spalne
srajce, hlače, kombineže, spodnja krila,
modrčke, razne damske bluze, ženske in
otroče predpasnike, otroče obleke za
dečke in deklice iz barhenta in volnene,

VSE LASTNI IZDELEK,

dalje vsakovrstno manufakturno blago za
moške in ženske obleke in za perilo, tri-
kotaže, rute, svilene in volnene, šerpe,
žepne robce, nogavice, kravate, ovrat-
nike in druge modne predmete po zelo
nizkih cenah.

Oglejte si blago in cene, preden
kupite drugje!

Pohištvo

naročite najceneje pri

ERMAN & ARHAR

MIZARSTVO — ŠT. VID št. 4 nad
Ljubljano. — Zaloga »A. Z. PANJEV.
Zahtevajte cenik!

Razni vozovi

v zalogi in v delu
izvršujemo po naro-
čilu novo in popra-
vilo in tudi
zamenjamo.

M. Ložar

Izdelovatelj vsakovrstnih voz
Dra. ome. št. 40, p. Domžale.

INŽ. M. MIHOR

TEHN. PISARNA — ZASTOP. TVORNIC
LJUBLJANA, SLOMSKOVA ULICA 7
Projektuje, dobavi, ocenjuje in preizkuša

STROJE

Strojne naprave, orodje, žel. konstruk-
cije, transportne in industrijske naprave.

Nudi tudi ugodno PRODAJO ali NAKUP
ter sprejema prijave iz tuj. in inozemstva za vsake
vrste na prodaj stojajočih, dobro ohranjenih

rabljenih strojev.

MISI, podgane, stenice, ščurki
in van golazen mora poginuti, ako porabijo
moja najbolje pripravljena in splošno hvaljena
redstva, kot proti volikam in plinim mišim
Din 7-50; za poškodbe Din 7-50; za sčurke Din 10, za
stenice Din 7-50; nadevalno moljev Din 6 — proti
určesom Din 7-50; mazilo proti ušem pri ljudih
Din 4 — in šivini Din 4 —; na uši v obliki in
celu Din 7-50; proti mrčesom na sadju in zelenjavi
proti mravljam Din 7-50. Pošilja po povzetju
Zavod na eksport »ARTES« kom. laboratorij
M. Jün er, Peirinja a ul. 3. Zagreb 30.
Trgovcem pri večjem odjemu popust.

Priporoča se nakup najboljših

PFAFF

šivalnih strojev.

s 15 leti. jamstvom. Prodaja na obroke
in zasluske v vseh mestih.

IGN. VOK - Ljubljana

Podružnica v NOVEM MESTU

Zastopniki se sprejmejo!

Wertheim - blagajne

za vzidanje, vloma- in ognjavarne, v vsakem stanovanju oziroma
prostoru z majhnimi stroški nevidno namestljive, v 6 različnih
velikostih dobavlja in popis s cenikom brezplačno razpošilja

Ljubljanska komercialna družba, Ljubljana, Bleiweisova cesta 18.

Provizijski zastopniki naj se javijo!

Singer

šivalni
stroji

na celem svetu znani kot najboljši. — Podružnice

in zastopstva v vseh mestih.

LJUBLJANA, Seienburgova ulica št. 3.

Centrala za državo SHS Zagreb, Maruličeva ul. 5, II. kat.

Braća Frank

Ustanovljeno 1854 Zagreb, Sajmište trg II št. 2 Telefon št. 22-70

Veletrgovina

manufakturnega blaga

Glavno zastopstvo in zaloga.

Cannwalder Baumwollspinn-Fabrik
Cannwald-Wien

Zaloga prvovrstnega platna ter šifona,
batista, gradina, keperja in ripsa za perilo

Prometni zavod za premog

d. d.

v Ljubljani

prodaja

premog iz slovenskih
premogovnikov

vseh kakovosti, v celih vagonih po originalnih cenah pre-
mogovnikov za domačo uporabo kakor tudi za industrijska

podjetja in razpečava na debelo

inozemski premog in koks vsake
vrste in vsakega izvora ter priporoča
posebno

I^a čehoslovaški in angleški koks
za livarne in domačo uporabo,
kovaški premog, črni premog
in brokete.

Naslov:

Prometni zavod za premog, d. d. centrala v Ljubljani, Miklošičeva c. 15/11.

Zadružna Gospodarska banka d. d.

Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 10

(v lastni palači vis à vis hotela »Union«). Telefon št. 57 in 470.

Račun poštno-čkovnega urada za Slovenijo št. 11.945, v Zagrebu št. 30.080.

Podružnice: DJAKOVO, MARIBOR, SARAJEVO, SOMBOR, SPLIT, SIBENIK. Ekspozitura: BLED.

Interesna skupnost: Gospodarsko banko d. d. v Novem Sadu.

Kapital in rezerve skupno nad Din 15.000.000.—.

Daje trgovske kredite, eskomptira menice, lombardira vrednostne
papirje, daje v najem jeklene shrambe za vrednote, kupuje
in prodaja kar najboljše tuje valute in devize, sprejema vloge
na tekočem računu in na vložne knjižice ter preskrbuje vse
bančne in borzne transakcije pod najugodnejšimi pogoji.

Pooblaščen prodajalec srečk Drž. razr. loterije.